

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **międzywydziałowe studia ochrony środowiska**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Warszawski**

Data przeprowadzenia wizytacji: **24-25.05.2021 r.**

Warszawa, 2021

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	5
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	7
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	7
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	13
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	19
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	24
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	29
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	35
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	38
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	41
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiąganych rezultatach	45
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	47
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	50
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____ **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik nr 6. Oświadczenia przewodniczącego i pozostałych członków zespołu oceniającego **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Jerzy Błoszyk, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Mariusz Rzętała, członek PKA
2. dr hab. Jolanta Kumirska, ekspert PKA
3. Marcin Pioch, ekspert PKA ds. studenckich,
4. Katarzyna Łyp-Wrońska, ekspert PKA ds. pracodawców
5. Wojciech Kiełbasiński, sekretarz zespołu oceniającego

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska prowadzonym w Uniwersytecie Warszawskim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej na podstawie Uchwały Nr 519/2020 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 17 lipca 2020 r. w sprawie kierunków studiów wyznaczonych do oceny programowej w roku akademickim 2020/2021.

Polska Komisja Akredytacyjna po raz kolejny oceniała jakość kształcenia na tym kierunku studiów. Na podstawie Uchwały Nr 458/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie oceny programowej na kierunku ochrona środowiska prowadzonym na Międzywydziałowych Studiach Ochrony Środowiska Uniwersytetu Warszawskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim wydano ocenę pozytywną.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona za pośrednictwem środków komunikacji na odległość zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół oceniający zapoznał się z raportem samooceny, załącznikami do raportu, a także dokumentacją udostępnioną przez Uczelnię. Wizytacja rozpoczęła się od spotkania z Władzami Uczelni oraz Wydziału w celu omówienia jej szczegółów. Zespół oceniający PKA odbył wszystkie spotkania zgodnie z harmonogramem. Ponadto dokonano oceny wybranych prac dyplomowych i etapowych, odbyły się hospitacje zajęć dydaktycznych, przeprowadzono także wizytację bazy dydaktycznej i socjalnej. Podczas spotkania podsumowującego pracę zespołu oceniającego dokonano oceny spełnienia kryteriów szczegółowych oceny programowej, określonych w załączniku do Statutu PKA oraz sformułowano wstępne uwagi, o których poinformowano przedstawicieli Uczelni oraz Wydziału na spotkaniu podsumowującym wizytację.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	międzywydziałowe studia ochrony środowiska	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki o Ziemi i środowisku – 34%, nauki biologiczne – 12%, nauki chemiczne - 12%, ekonomia i finanse – 12%, nauki fizyczne – 10%, nauki prawne – 10%, matematyka – 6%, filozofia – 4%	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów, 180 pkt ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	120 h, 3 pkt ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	35	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	2921	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim	119	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

³ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów		
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	88	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	32	-

Nazwa kierunku studiów	międzywydziałowe studia ochrony środowiska
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia II stopnia
Profil studiów	ogólnoakademicki
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{4,5}	nauki o Ziemi i środowisku – 38%, nauki biologiczne – 12%, nauki chemiczne - 12%, nauki fizyczne – 12%, ekonomia i finanse – 8%, nauki prawne – 8%, nauki o komunikacji społecznej i mediach – 4%, pedagogika – 4%, filozofia – 2%
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry, 120 pkt ECTS
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program studiów na tych studiach przewiduje praktyki)	-
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	-

⁴ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁵ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	25	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów⁶	715	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	28	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	15	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	79	-

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska są zgodne z misją i strategią Uniwersytetu Warszawskiego, wpisując się w politykę jakości tej Uczelni. Koncepcja interdyscyplinarnych międzywydziałowych studiów ochrony środowiska jest oparta na organizacji procesu kształcenia, polegającej na harmonijnym zaangażowaniu siedmiu wydziałów Uniwersytetu Warszawskiego, a także Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW (ICM). Wśród szczegółowych celów i priorytetów Uczelni związanych z prowadzeniem kierunku ochrona środowiska znajduje się: inicjowanie współpracy między wydziałami oraz poszerzanie i uelastycznianie oferty kształcenia, zapewnienie dostępu do wiedzy i edukacji, kształtowanie czołówki intelektualnej młodzieży odpowiedzialnej za stan ekosystemów i zasobów środowiskowych, kształtowanie elit Rzeczypospolitej, rozwijane są umiejętności współpracy osób na różnych polach niezależnie od różnic politycznych oraz ideowych i wyznaniowych, tworzenie dobrych wzorców debaty publicznej, sprostanie aktualnym wyzwaniom zrównoważonego rozwoju, dbałość o jedność nauki i nauczania, dbałość o wysokie standardy etyczne w zakresie rzetelności badań naukowych i uczciwości w przekazywaniu wiedzy oraz zachowywaniu praw własności intelektualnej, pielęgnowanie związku między dziedzinami nauk przyrodniczych i społeczno-humanistycznych (jako kultury wielostronności, niezbędnej przy rozwiązywaniu złożonych problemów na drodze zrównoważonego rozwoju) i inne.

⁶ Liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów należy podać bez uwzględnienia liczby godzin praktyk zawodowych.

Koncepcja i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinach, do których kierunek został przyporządkowany na podstawie art. 53 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 478 z późn. zm.). W przypadku studiów pierwszego stopnia wymienione dyscypliny: nauki o Ziemi i środowisku, nauki biologiczne, nauki chemiczne, ekonomia i finanse, nauki fizyczne, nauki prawne, matematyka, filozofia, reprezentują trzy dziedziny nauki: nauki ścisłe i przyrodnicze, nauki społeczne i nauki humanistyczne. Kierunek studiów drugiego stopnia przyporządkowano również do tych samych trzech dziedzin nauki, a konkretnie są to dyscypliny: nauki o Ziemi i środowisku, nauki biologiczne, nauki chemiczne, nauki fizyczne, ekonomia i finanse, nauki prawne, nauki o komunikacji społecznej i mediach, pedagogika i filozofia. Problem w tym, że Uczelnia nie wskazała dyscypliny wiodącej, argumentując to przepisem zawartym w art. 53 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, ale możliwość zastosowania tego przepisu otwiera się dopiero po przeprowadzaniu ewaluacji działalności naukowej w 2022 roku.

Zarówno koncepcja, jak i cele kształcenia są związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Kształcenie na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska, obejmujące zagadnienia z różnych dyscyplin naukowych, odpowiadają celowi strategicznemu wskazującemu na rozwój kształcenia interdyscyplinarnego w zakresie ochrony środowiska. Wynika to z istoty funkcjonowania prowadzącego studia na ocenianym kierunku Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW (UCBS) oraz współtworzącymi tę jednostkę wydziałami, które w ocenie parametrycznej MNiSW w roku 2017 otrzymały najwyższe kategorie naukowe tj. kategorię A+ – Wydział Chemii, Wydział Fizyki, Wydział Nauk Ekonomicznych; kategorię A – Wydział Biologii, Wydział Geologii, Wydział Prawa i Administracji; kategorię B – Wydział Geografii i Studiów Regionalnych (przyporządkowania kierunku do dyscypliny nauki o Ziemi i środowisku dokonano przy założeniu osiągnięcia w kategoryzacji przynajmniej kategorii B+). Jednakże przepis zawarty w art. 53 ust. 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie odnosi się do kategorii naukowych nadawanych wydziałom, lecz do kategorii, które Uczelnia będzie posiadała dla dyscyplin w wyniku przeprowadzonej w 2022 roku ewaluacji działalności naukowej, dlatego powinna być określona dyscyplina wiodąca dla ocenianego kierunku na obu poziomach studiów, gdyż przepis art. 53 ust. 8 nie może być w obecnych warunkach zastosowany, także w przypadku dostosowania kształcenia na kierunku do wymogów cytowanej ustawy.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Koncepcja kształcenia na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska realizuje strategię wysokiej jakości kształcenia, wyposażania absolwentów w wiedzę i umiejętności zawodowe oraz kształtowania postaw obywatelskich, tak by byli oni konkurencyjni na rynku pracy. W koncepcji i celach kształcenia zakłada się, że wiedza o środowisku przyrodniczym, wzbogacona o wiedzę społeczno-prawną, będzie wspomagać podejmowanie właściwych decyzji w zakresie polityki społecznej, gospodarczej środowiskowej. Studia dają okazję zdobycia wielu praktycznych umiejętności, ułatwiających start i funkcjonowanie na ciągle zmieniającym się rynku pracy. Interdyscyplinarność studiów i różnorodność oferty dydaktycznej pozwalają zdobyć wszechstronne wykształcenie akademickie przydatne do wykonywania różnorodnych zawodów. Absolwenci kierunku przygotowani są do podejmowania pracy w instytucjach publicznych i prywatnych, krajowych i zagranicznych, w tym w szczególności instytucjach administracji lokalnej i centralnej, zajmujących się monitoringiem środowiska przyrodniczego, gospodarką

odpadami, rozwojem lokalnym i regionalnym, w firmach doradczych, w instytucjach naukowych i badawczo-rozwojowych.

Koncepcja i cele kształcenia zostały określone we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Wpływ na koncepcję kształcenia na kierunku mają zarówno interesariusze wewnętrzni jak i zewnętrzni. Pierwszą grupę tworzą wydziały współtworzące studia oraz wydziały współpracujące (np. Wydział Matematyki i Mechaniki, Wydział Filozofii i Socjologii), ale także władze Uczelni, organy samorządowe Uczelni, studenci i pracownicy. Do grupy interesariuszy zewnętrznych zaliczani są krajowe i regionalne instytucje administracji centralnej i samorządowej, organizacje ochrony środowiska oraz społeczne ruchy ekologiczne. Interesariusze są w sposób ciągły włączeni w tworzenie i realizację procesu dydaktycznego, a ich wpływ można uznać za znaczący.

Koncepcja i cele kształcenia nie uwzględniają nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość i wynikających stąd uwarunkowań (w czasie ich definiowania umiejętności te nie miały nadrzędnego znaczenia), jednak zapewniają kreatywność oraz otwarcie na postęp naukowy i techniczny.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Na poziomie studiów pierwszego stopnia uwzględniają one wiedzę (32 efekty), umiejętności (18 efektów) i kompetencje społeczne (12 efektów) oraz na poziomie studiów drugiego stopnia odpowiednio: 15, 16 i 13 efektów.

Kierunkowe efekty uczenia się nie uwzględniają w pełni uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 226) oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Efekty uczenia się, chociaż lokujące kierunek w zakresie zainteresowań ochrony środowiska, zdefiniowano w niewielkim stopniu akcentując lub pomijając różnice pomiędzy poziomem 6 a 7 PRK. Zdefiniowanie tych efektów w wielu przypadkach nie uwzględnia służących precyzyjnemu rozróżnieniu poziomów 6 i 7 PRK zwrotów: „w zaawansowanym stopniu” i „w pogłębionym stopniu”. Niektóre kierunkowe efekty uczenia się na studiach I stopnia zdefiniowano z uwzględnieniem jedynie podstawowego stopnia zaawansowania zakładanej do nabycia wiedzy, podczas gdy w ramach 6 poziomu PRK wymagany jest stopień zaawansowany w odniesieniu do podstawowej wiedzy ogólnej oraz wybranych zagadnień z zakresu wiedzy szczegółowej właściwej dla ochrony środowiska np. opisuje podstawowe kategorie pojęciowe i terminologiczne w ochronie środowiska... (K_W14), nazywa technologie pozyskiwania energii odnawialnej (K_W25), wylicza organizacje oraz systemy ochrony środowiska w Polsce (K_W29). Z kolei niektóre kierunkowe efekty uczenia się zdefiniowane dla studiów II stopnia nie uwzględniają nabywania wiedzy w pogłębionym stopniu w ramach 7 poziomu PRK np. dostrzega ewolucyjne i filozoficzne konteksty zjawisk przyrodniczych (K_W12), rozpoznaje podstawowe terminy w języku obcym (j. angielskim) w zakresie ochrony środowiska (K_W13). Niektóre kierunkowe efekty uczenia się zostały powielone na zasadzie opisu bliskoznacznego np. na studiach I stopnia efekt K_U13 (współpracuje w zespołach kilkuosobowych) i efekt K_K04 (pracuje w zespole jako jego członek). W opisie efektów uczenia się wyszczególniono efekty o podobnej treści, podobnym poziomie szczegółowości i równoważne pod względem wymowy merytorycznej np. obok specyficznego dla kierunku studiów pierwszego stopnia efektu K_W19 (wykazuje znajomość matematyki i statystyki na poziomie pozwalającym opisywanie

zjawisk przyrodniczych), uwzględniono dwa efekty generyczne tj. K_W16 (zna elementy analizy matematycznej, podstawowe funkcje elementarne oraz równania i ich układy) oraz K_W17 (objaśnia podstawowe elementy rachunku prawdopodobieństwa).

Zdefiniowane efekty uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności odnoszą się do ochrony środowiska jako kierunku interdyscyplinarnego wpisującego się w – definiowane przez ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 z późn. zm.) – znaczenie terminu „środowisko” rozumiane jako „ogół elementów przyrodniczych, w tym także przekształconych w wyniku działalności człowieka, a w szczególności powierzchnia ziemi, kopaliny, wody, powietrze, krajobraz, klimat oraz pozostałe elementy różnorodności biologicznej, a także wzajemne oddziaływania pomiędzy tymi elementami”, a także zgodną z brzmieniem przywołanej ustawy „ochronę środowiska” rozumianą jako „podjęcie lub zaniechanie działań, umożliwiające zachowanie lub przywracanie równowagi przyrodniczej; ochrona ta polega w szczególności na: a) racjonalnym kształtowaniu środowiska i gospodarowaniu zasobami środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, b) przeciwdziałaniu zanieczyszczeniom, c) przywracaniu elementów przyrodniczych do stanu właściwego”. Jednak część efektów uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nie jest specyficzna, odpowiadając wymogom wielu innych kierunków studiów np. na studiach I stopnia: objaśnia podstawowe elementy rachunku prawdopodobieństwa (K_W17), użytkuje komputer w zakresie koniecznym do wyszukiwania informacji, komunikowania się, organizowania i wstępnej analizy danych, sporządzania raportów i prezentacji wyników (K_U02), pracuje w zespole jako jego członek (K_K04), jest odpowiedzialny za bezpieczeństwo pracy własnej i innych (K_K09), potrafi być samokrytyczny i wyciągać wnioski na podstawie autoanalizy (K_K11) oraz na studiach II stopnia: zna zasady korzystania z przestrzeni (K_W10), prezentuje publicznie wyniki własnej pracy (K_U04), doskonali swoje umiejętności zawodowe (K_K03), koordynuje pracę zespołu, w szczególności w zakresie przydziału obowiązków i zarządzania czasem (K_K05), weryfikuje i respektuje zdanie innych członków zespołu, szczególnie podwładnych (K_K06), wykazuje krytyczną postawę wobec plagiatu (K_K12). Ponadto, przyporządkowanie kierunku międzywydziałowych studiów ochrony środowiska do dyscyplin naukowych na podstawie pojedynczych lub kilku szczegółowych kierunkowych efektów uczenia się jest zbyt drobiazgowo i *de facto* nie znajdujące odzwierciedlenia w specyfice kierunku (np. na poziomie studiów pierwszego stopnia do dyscypliny matematyka – 6%, czy filozofia – 4%, a na poziomie studiów drugiego stopnia do dyscyplin: nauki o komunikacji społecznej i mediach – 4%, pedagogika – 4%, filozofia – 2%). Rekomenduje się przeprowadzenie weryfikacji przyporządkowania kierunku do dyscyplin naukowych adekwatnie do specyfiki kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska, przy zaplanowanym udziale treści programowych z zakresu tychże dyscyplin naukowych.

Efekty uczenia się uwzględniają w szczególności kompetencje badawcze niezbędne w ochronie środowiska o czym świadczy chociażby wyraźna przewaga ilościowo-jakościowa efektów typowych dla profilu ogólnoakademickiego. Uwzględniają one również komunikowanie się w języku obcym i kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej, przy czym – jak już wcześniej wspomniano – część efektów uczenia się z zakresu kompetencji społecznych nie jest specyficzna, odpowiadając wymogom wielu innych kierunków studiów.

Osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się nie jest jednak w pełni możliwe z powodu niedostatecznego wyodrębnienia różnic pomiędzy poziomami 6 i 7 PRK oraz braku zasad syntetycznej oceny stopnia osiągania efektów uczenia się kierunkowych i w ramach zajęć i grup zajęć. Ponadto zdefiniowane efekty uczenia się specyficzne dla zajęć i grup zajęć, odniesiono do efektów

kierunkowych, o wykazanych wcześniej wadach. Tym samym sposób sformułowania efektów uczenia się nie pozwala na zbudowanie w pełni skutecznego systemu ich weryfikacji. Efekty te nie określają w sposób precyzyjny zakresu wiedzy do nabycia przez studenta, zakresu i poziomu złożoności umiejętności, badawczych, praktycznych. Z opisu tych efektów nie wynika, co ma być oceniane – oczywiście z uwzględnieniem stopnia zawansowania wiedzy i złożoności (stopnia skomplikowania) umiejętności, stopnia autonomiczności studenta (w przypadku kompetencji społecznych) właściwych dla odpowiedniego poziomu PRK. W konsekwencji nie ma możliwości stworzenia w pełni skutecznego systemu weryfikacji efektów uczenia się, ponieważ ten sam efekt kierunkowy jest osiągany przez studenta w ramach kilku lub kilkunastu zajęć (nawet wielokrotnie), nie jest też określony zakres danego efektu osiągany na każdym z tych zajęć, ani też w programie studiów nie przewidziano syntetycznej oceny osiągnięcia danego efektu. Nie opracowano nawet tzw. matrycy efektów uczenia się, która wprawdzie nie jest narzędziem do oceny osiągania efektów uczenia się ale służy do sprawdzenia, czy każdy z efektów kierunkowych został „rozwinięty” w sposób wyczerpujący w postaci efektów uczenia się zakładanych dla poszczególnych zajęć oraz czy to „rozwinięcie” jest równomierne, to znaczy któremuś z efektów nie poświęcono nadmiernej uwagi ze szkodą dla innych, a w zasadzie służy do sprawdzenia spójności między efektami kierunkowymi oraz zakładanymi dla poszczególnych zajęć, czyli do sprawdzania logicznej spójności programu studiów. Zbudowanie skutecznego systemu weryfikacji efektów uczenia się jest o tyle istotne, że w programie są określone zakładane efekty uczenia się (intended learning outcomes), stanowiące wspólną dla wszystkich studentów listę, które po zakończeniu studiów dla każdego studenta zmieniają się w indywidualną listę nabytych efektów uczenia się (achieved learning outcomes).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Koncepcja i cele kształcenia wpisują się w misję i strategię uczelni oraz są spójne z profilem badawczym Uczelni, mieszczą się też w dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, ale Uczelnia nie wskazała dyscypliny wiodącej wbrew wymogowi określonymu w art. 53 ust 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby zawodowego rynku pracy. Interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni mieli wpływ na sformułowanie koncepcji i celów kształcenia. W koncepcji i celach kształcenia nie uwzględniono potrzeb kreatywnej otwartości studenta na nowe techniki i narzędzia, tym niemniej są one zapewnione w czasie faktycznej realizacji programu studiów.

Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim, ale niedostatecznie zróżnicowane są poziomy kształcenia w odniesieniu do uniwersalnych charakterystyk pierwszego stopnia określonych w ustawie z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji oraz charakterystyk drugiego stopnia określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 7 ust. 3 tej ustawy. Kierunkowe efekty uczenia się w większości są specyficzne i zgodne z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany, jak również z zakresem działalności naukowej Uczelni w tych dyscyplinach, przy czym niektóre efekty uczenia się z zakresu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nie są specyficzne, odpowiadając wymogom wielu innych kierunków studiów. Efekty uczenia się uwzględniają kompetencje badawcze oraz

kompetencje społeczne niezbędne w działalności naukowej, a także komunikowanie się w języku obcym, adekwatnie do poziomu studiów. Osiągnięcie kierunkowych efektów uczenia się nie jest jednak w pełni możliwe (ze względu na wady w sformułowaniu kierunkowych efektów uczenia się, podobne wady w sformułowaniu efektów uczenia się specyficznych dla zajęć i grup zajęć, brak zasad syntetycznej oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się), a tym samym nie można stworzyć w pełni skutecznego systemu ich weryfikacji.

Lista nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Przyporządkowanie kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska do dyscyplin naukowych jest nieprawidłowe tj. nie uwzględnia wskazania dyscypliny wiodącej zgodnie z wymogami art. 53 ust 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
2. Kierunkowe efekty uczenia się nie pozwalają na precyzyjne zróżnicowanie poziomów studiów.
3. Sposób sformułowania efektów uczenia się nie pozwala na zbudowanie w pełni skutecznego systemu ich weryfikacji ze względu na wady w sformułowaniu kierunkowych efektów uczenia się, podobne wady w sformułowaniu efektów uczenia się określonych dla zajęć i grup zajęć oraz brak zasad syntetycznej oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się przyporządkowanie kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska do dyscyplin naukowych ze wskazaniem dyscypliny wiodącej tj. zgodnie z wymogami art. 53 ust 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.
2. Zaleca się dostosowanie kierunkowych efektów uczenia się na studiach I i II stopnia do charakterystyk Polskiej Ramy Kwalifikacji pozwalające na precyzyjne zróżnicowanie poziomów studiów.
3. Zaleca się zdefiniowanie kierunkowych efektów uczenia się oraz efektów uczenia się specyficznych dla zajęć i grup zajęć w sposób umożliwiający stworzenie przejrzystego systemu weryfikacji wszystkich efektów uczenia się wraz z określeniem zasad syntetycznej oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się.
4. Zaleca się podjęcie skutecznych działań naprawczych mających na celu eliminację przypadków nieprawidłowości w przyporządkowaniu kierunku do dyscyplin naukowych oraz definiowaniu i weryfikacji efektów uczenia się.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe realizowane na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska ustalono na podstawie efektów uczenia się specyficznych dla zajęć i grup zajęć oraz ogólnie powiązano z kierunkowymi efektami uczenia się, a także przy ich zgodności z aktualnym stanem wiedzy w dyscyplinach, do których został on przyporządkowany zarówno w przypadku studiów pierwszego, jak i drugiego stopnia.

Treści programowe – pomimo istnienia wcześniej wykazanych wad w sformułowaniu efektów uczenia się – są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Jednak przy braku zasad syntetycznej oceny stopnia osiągania poszczególnych efektów kierunkowych, ten sam efekt kierunkowy jest osiągany przez studenta w ramach kilku zajęć (możliwe, że nawet kilkakrotnie). Rekomenduje się przeprowadzenie weryfikacji stopnia osiągania poszczególnych efektów uczenia się w ramach realizacji treści programowych, tak aby był jasno określony poziom akceptowalny osiągnięcia efektów, poniżej którego w student nie może zejść (threshold learning outcomes).

Nie określono transparentnie łącznej liczby godzin zajęć na studiach pierwszego i drugiego, a także nie przedstawiono klarownie liczby godzin realizowanych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób przewidzianych do prowadzenia zajęć oraz nie przedstawiono również oszacowań nakładów pracy studenta w ogólnym bilansie punktów ECTS. Faktyczna liczba godzin tzw. kontaktowych wynosi 2921 na studiach I stopnia oraz 715 godzin na studiach II stopnia. O ile w przypadku studiów I stopnia łączna i dla poszczególnych zajęć liczba godzin z bezpośrednim kontaktem umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się, o tyle w przypadku studiów II stopnia zaplanowana łączna liczba godzin zajęć tzw. kontaktowych jest zbyt niska i nie umożliwia prawidłowej realizacji zajęć oraz osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się. Zajęcia te są realizowane przez sześć semestrów (studia I stopnia) i 4 semestry (studia II stopnia), a łączna liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów wynosi odpowiednio 180 i 120, czyli jest zgodna z wymogami rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów (t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 661), a także formalnie adekwatna do uzyskiwania tytułu zawodowego licencjata.

Liczba godzin i punktów ECTS przypisanych w programie studiów zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia (180 pkt. – poziom studiów I stopnia i 120 pkt. na poziomie studiów II stopnia), zostały ustalone niepoprawnie, błędnie wyszczególnione lub zaprezentowane przypadkowo. Oznaczałoby to, że studenci nie osiągają efektów uczenia się w ramach nakładów pracy własnej, a tak nie jest. W kartach zajęć i grup zajęć ustalenia dotyczące zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich uwzględniają ok. 50% udział godzin tzw. kontaktowych w ogólnym bilansie punktów ECTS, ale przeszkodą w ich dokładnej ocenie jest brak transparentnych oszacowań nakładów pracy studenta w ogólnym bilansie punktów ECTS oraz operowanie wyłącznie punktami ECTS w przypadku zajęć do wyboru. Szacunkowo liczba punktów ECTS przypisanych zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia na studiach I stopnia wynosi

119 a na studiach II stopnia zaledwie 28, co oznacza, że na studiach II stopnia nie jest spełniony wymóg określony w art. 63 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Wymagane jest zatem zapewnienie i poprawne ustalenie liczby godzin i punktów ECTS przypisanych zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia.

Sekwencja zajęć i ich formy (wykłady, konwersatoria, seminaria, ćwiczenia, laboratorium, warsztaty, projekt, zajęcia terenowe, wycieczki), pozwalają na osiągnięcie efektów uczenia się. Nie wiadomo przy tym jakie są nakłady pracy własnej studenta w ramach bilansu punktów ECTS.

Z programu studiów wynika, że liczba punktów ECTS dla zajęć do wyboru wynosi 32, a na studiach drugiego stopnia 79 punktów ECTS. Nie zapewniono zatem na studiach I stopnia zajęć do wyboru w wymiarze minimum 30% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów zgodnie z przepisami rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów. Wymagane jest zatem poprawne oszacowanie i transparentne wyszczególnienie bilansu punktów ECTS w ramach zajęć do wyboru na studiach I i II stopnia, przy niespełnionym wymogu zapewnienia 30% wymiaru łącznej liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów I stopnia.

W planie studiów uwzględniono zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany kierunek w wymiarze 88 punktów ECTS (studia I stopnia) i 15 punktów ECTS (studia II stopnia). Wskaźniki te zostały ustalone niepoprawnie i nie spełniają wymogu wymiaru większego niż 50% liczby punktów ECTS koniecznej do ukończenia studiów, o czym mowa w rozporządzeniu MNiSW w sprawie studiów.

W zakresie umiejętności językowych w ramach studiów pierwszego stopnia student powinien opanować język obcy na poziomie biegłości B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy, pozwalającym na posługiwanie się językiem specjalistycznym z zakresu ochrony środowiska. Podczas studiów drugiego stopnia studenci wybierają zajęcia w języku obcym na poziomie B2+. Wybór dokonywany jest spośród oferty obcojęzycznej wydziałów współtworzących Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW (sugerowany wybór spośród zajęć oferowanych w ramach danej specjalizacji). Zajęciom kształtującym kompetencje językowe w zakresie znajomości języka obcego przypisano łącznie 120 godzin tzw. kontaktowych (4 punkty ECTS) na studiach I stopnia i 3 punkty ECTS na studiach II stopnia, ale bez wyszczególnienia liczby godzin zajęć tzw. kontaktowych. Są one odpowiednie dla osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego B2 i B2+.

Pomimo przyporządkowania kierunków studiów do dyscyplin z dziedziny nauki humanistyczne i dziedziny nauki społeczne określono dla kierunku łączną liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z tych dziedzin – wynosi ona 16 na studiach I stopnia i 5 na studiach II stopnia.

W okresie przed pandemią plan studiów (wyłącznie stacjonarnych I stopnia) obejmował zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w liczbie 4 godzin, a więc w wymiarze zgodnym z wymaganiami w tym zakresie. Wobec nadzwyczajnych okoliczności wywołanych pandemią koronawirusa zajęcia dla studentów pierwszego i drugiego stopnia międzywydziałowych studiów ochrony środowiska zostały przeniesione w tryb zdalny

z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Ogłoszono listę zajęć, które od dnia 23 marca 2020 r. były prowadzone w wersji on-line. W trybie zdalnym przeprowadzono egzaminy i zaliczenia na studiach pierwszego i drugiego stopnia z wykorzystaniem narzędzi informatycznych do prowadzenia zdalnych zaliczeń i egzaminów na UW tj. ogólnouniwersyteckiej platformy e-learningowej Kampus; narzędzi pakietu G Suite for Education (poczta elektroniczna, platforma do wideokonferencji, wirtualna tablica, dysk do przechowywania i współdzielenia dokumentów, formularze elektroniczne). Obecnie do prowadzenia zajęć na odległość na Uniwersytecie można również korzystać z platformy ZOOM Basic, ZOOM Advanced.

W programie studiów wyszczególniono metody kształcenia. Uwzględniono je w kartach zajęć i grup zajęć. Spełniają one wymagania skutecznej realizacji zajęć i zapewniają osiąganie efektów uczenia się. Wspomniano również o stosowanych – właściwych dla zajęć i grup zajęć – środkach i narzędziach dydaktycznych, chociaż nie zawsze jest to transparentne wyszczególnienie. W raporcie samooceny (str. 26) nadmieniono, że „dobór metod kształcenia został uzależniony od rodzaju prowadzonych zajęć i efektów, które każdorazowo mają zostać osiągnięte przez studenta” ale dalej następuje opis form prowadzenia zajęć. Z kolei na str. 28 raportu samooceny wspomniano jedynie o dużej różnorodności stosowanych metod i środków dydaktycznych. Nadmieniono, że wykłady prowadzone są z wykorzystaniem technik audiowizualnych (prezentacji, filmów), wykładom z *podstaw fizyki* towarzyszą pokazy doświadczeń obrazujących treści programowe, na ćwiczeniach laboratoryjnych z chemii wykonywane są eksperymenty (np. synteza chemiczna, oznaczenia analityczne), na ćwiczeniach z biologii wykorzystywane są mikroskopy, wykorzystywany jest sprzęt komputerowy. Również z raportu samooceny wynika, że prowadzone jest kształcenie na odległość i stosowanie metod i technik kształcenia na odległość. Stosowane metody dydaktyczne stymulują studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się, umożliwiają przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany lub udział w tej działalności. Metody kształcenia i osiągania kompetencji językowych na poziomie B2 i B2+ ESOKJ są standardowymi metodami stosowanymi w ramach lektoratów, a inną metodą wspomagającą naukę języka obcego jest możliwość uczestniczenia w wykładach w języku obcym. Wspomniane metody umożliwiają dostosowanie procesu uczenia się, także z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowanie indywidualnych ścieżek kształcenia. Na kierunku wdrożono kilka rozwiązań umożliwiających dostosowanie procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb studentów. Studenci I i II stopnia, po ukończeniu pierwszego roku studiów, mogą ubiegać się o podjęcie indywidualnego toku studiów (ITS). Warunkiem ubiegania się o ITS jest uzyskanie średniej arytmetycznej ze wszystkich ocen na poziomie co najmniej 4,0 z dotychczasowego toku studiów. Możliwa jest indywidualna organizacja studiów w postaci indywidualnego trybu studiowania przeznaczonego dla studentów z niepełnosprawnością lub z chorobą przewlekłą np. zmiana trybu zdawania egzaminów i uzyskiwania zaliczeń, zmiana sposobu uczestnictwa w zajęciach, zmiana organizacji sesji, zmiana w cyklu kształcenia pozwalającej na indywidualne dostosowanie czasu i sposobu realizacji programu całych studiów (przewidziano również szereg rozwiązań alternatywnych).

Zgodnie z sylabusem, na studiach I stopnia student zobowiązany jest do odbycia w trakcie studiów praktyki w wymiarze nie krótszym niż 3 tygodnie (120 godzin), którym przyporządkowano 3 pkt ECTS. Jest to za mała liczba punktów do takiej liczby godzin. Wymagane jest zatem poprawne ustalenie liczby godzin i punktów ECTS przypisanych tym zajęciom Zasady odbywania praktyk zostały uchwalone przez

radę dydaktyczną i są aktualizowane. Praktyki umieszczone są w programie studiów w semestrze VI, ale student może je zrealizować wcześniej w trakcie trwania studiów. Każdy student musi odbyć praktykę i uzyskać zaliczenie praktyki nie później niż do końca ostatniego semestru studiów, ale przed obroną pracy dyplomowej.

Jednostki, w których odbywają się praktyki są zgodne z kierunkiem studiów np. Ministerstwo Środowiska, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Gorczański Park Narodowy, Instytut na rzecz Ekorozwoju, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Studenci mogą skorzystać z oferty praktyk, przedstawionych na stronie Biura Karier. Liczba ofert jest wystarczająca w odniesieniu do liczby studentów.

Za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyki odpowiada kierownik jednostki dydaktycznej. Szczegółowe zasady odbywania praktyk na studiach I stopnia określa odpowiednia uchwała.

Treści programowe określone dla praktyk, wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS, a także umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Kwalifikacje opiekuna praktyk umożliwiają prawidłową realizację praktyk.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, i sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. W trakcie pandemii studenci nie odbywali praktyk.

Ze strony internetowej student może pobrać stosowne pliki: wzór porozumienia w sprawie organizacji praktyki zawodowej, między Uniwersytetem i firmą/instytucją, wzór ramowego programu praktyki, wzór zaświadczenia o odbyciu praktyki (wypełnia firma/instytucja), wzór wniosku o zaliczenie praktyki na podstawie porozumienia w sprawie organizacji praktyki, zatrudnienia, lub podejmowania innych form działalności. W okresie odbywania praktyki student zobowiązany jest posiadać ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (NNW). Studenta w ramach tych praktyk ubezpiecza Uczelnia. Przedstawiona i prowadzona dokumentacja potwierdza stosowanie się do tej uchwały.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady.

Stosowana metoda weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się przewidzianych do osiągnięcia w czasie praktyk jest prawidłowa, przewiduje ocenę przedstawiciela zakładu, gdzie student odbywał praktykę i rozmowę z opiekunem praktyk.

Przedstawiony protokół rady dydaktycznej kierunku, wskazał, że przyjęto uchwałę dotyczącą monitorowania praktyk zawodowych dla kierunku przy pomocy programu Ankieter. Powstała także procedura polegająca na przeglądaniu sylabusów praktyk zawodowych wraz z analizą wyników przeglądów; coroczna analiza wyników ewaluacji praktyk zawodowych przez studentów; coroczna analiza opinii opiekunów praktyk zawodowych o przebiegu praktyk zawodowych; coroczna analiza opinii podmiotów, w których odbywają się praktyki zawodowe. Uczelnia zaczyna przeprowadzać takie

działania testowe. Na podstawie przedłożonych sprawozdań z praktyk zawodowych kierownik studiów ustala kluczowe kwestie, które Przewodniczący Rady dydaktycznej przedstawia radzie dydaktycznej i poddaje dyskusji.

Na podstawie dostarczonej dokumentacji można wnioskować, że wyposażenie i baza sprzętowa, której korzystają studenci realizujący praktyki jest bez zastrzeżeń.

Zaliczenie praktyki na podstawie zatrudnienia w firmie/instytucji na stanowisku zgodnym z profilem kierunku studiów dokonuje KJD w oparciu o złożony wniosek wraz z zaświadczeniem potwierdzającym zatrudnienie studenta, opisem zakresu obowiązków i relacji ustnej z przebiegu praktyki zaprezentowanej przez studenta. Zaliczenia praktyki na podstawie podejmowanych innych form działalności wewnątrz uniwersyteckiej i poza uniwersyteckiej dokonuje się w oparciu o złożony wniosek wraz z dokumentami potwierdzającymi podjęcie określonej działalności, pozwalającej osiągnąć cele praktyki i efekty uczenia zdefiniowane dla praktyk. W przypadku wywiązania się z zadań i programu określonej praktyki KJD podejmuje decyzję o zaliczeniu zajęć.

Odnosząc się do tej procedury, należy podkreślić, że ustawodawca zalicza praktyki zawodowe do zajęć, a zatem osiąganie efektów uczenia się przypisanych do praktyk oraz weryfikacja osiągnięcia tych efektów powinny przebiegać tak samo jak osiąganie i weryfikacja osiągnięcia efektów określonych dla pozostałych zajęć, czyli opierać się na udziale studenta w zajęciach ujętych w programie studiów, zorganizowanych przez uczelnię oraz na weryfikacji jego wysiłku przez osobę prowadzącą zajęcia, odbywającej się w trakcie tych zajęć i po ich zakończeniu. Konieczne jest dostosowanie zasad zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki do wymogów ustawy. Zwraca się uwagę, że możliwość potwierdzenia efektów uczenia się osiągniętych w ramach pracy zawodowej dopuszcza – na etapie przyjmowania na studia – art. 69 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Zajęcia na studiach I stopnia rozplanowano na 6 semestrów, a na studiach II stopnia na 4 semestry, co przekłada się na obciążenie pracą studentów wyrażone łączną liczbą punktów ECTS wynoszącą około 30 na każdy semestr. Kształcenie odbywa się w ciągu całego tygodnia roboczego tj. od poniedziałku do piątku. Takie rozplanowanie zajęć można uznać za zgodne z zasadami higieny pracy i umożliwiające studentom systematyczne uczenie się oraz efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się – w tym w szczególności w sesji egzaminacyjnej – umożliwia weryfikację efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Program studiów na kierunku jest różnorodny i oddaje interdyscyplinarny charakter międzywydziałowych studiów ochrony środowiska. Treści programowe są zgodne z efektami uczenia się (pomimo wad w sformułowaniu efektów uczenia się) oraz uwzględniają w szczególności aktualny stan wiedzy i metodyki badań w dyscyplinach, do których jest przyporządkowany kierunek, jak również wyniki działalności naukowej uczelni w tych dyscyplinach. Łączna liczba godzin zajęć i punktów ECTS

konieczna do ukończenia studiów jest zgodna z wymogami rozporządzenia MNiSW w sprawie studiów, a także formalnie adekwatna do uzyskiwania tytułu zawodowego licencjata. Liczby godzin i punktów ECTS przypisane zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich spełniają wymagania ustawowe w sprawie studiów tylko w odniesieniu do studiów I stopnia, a na studiach II stopnia są za niskie i nie zapewniają prawidłowej realizacji zajęć i osiągania efektów uczenia się. Sekwencja zajęć i ich formy, umożliwiają osiągnięcie efektów uczenia się, ale przy wyszczególnionej punktacji ECTS nie wiadomo jakie są nakłady pracy własnej studenta w ramach bilansu punktów ECTS. Na studiach I stopnia nie zapewniono zajęć do wyboru w wymiarze zgodnym z rozporządzeniem MNiSW, ponieważ liczba punktów ECTS przypisanych tym zajęciom nie jest wystarczająca. Zajęcia związane z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których został przyporządkowany, zapewniono w wymiarze zgodnym z rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów jedynie na studiach I stopnia, a na studiach II stopnia wymiar tych zajęć jest zbyt niski i nie spełnia wymagań wspomnianego rozporządzenia. Zapewniona jest możliwość osiągnięcia przez studentów zakładanego poziomu B2 i B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego B2 i B2+. Liczba godzin zajęć z dziedzin nauk humanistycznych i społecznych spełnia wymagania rozporządzeniem MNiSW w sprawie studiów. Zajęcia prowadzone z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość nie były wykorzystywane do czasu pandemii COVID-19 a w czasie jej trwania wymiar tych zajęć jest zgodny z wymaganiami określonymi przepisami. Metody kształcenia nie zostały określone w programie studiów, a zatem nie można ocenić ich przydatności w skutecznej realizacji programu studiów.

Program praktyk, w tym ich wymiar (poza liczbą ECTS), sposoby dokumentowania przebiegu praktyk, dobór miejsc ich odbywania, kompetencje, doświadczenie i kwalifikacje opiekunów praktyk, infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z obowiązującymi przepisami i sprzyjają osiąganiu założonych efektów uczenia się. Zaleca się jednak dostosowanie zasad zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki do wymogów ustawy. Organizacja procesu nauczania zapewnia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na nauczanie i uczenie się oraz weryfikację i ocenę efektów uczenia się.

Lista nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Niepoprawnie ustalono liczbę godzin i punktów ECTS przypisanych zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia.
2. Nie oszacowano poprawnie i nie wyszczególniono transparentnie w programie studiów nakładów pracy własnej studenta w bilansie punktów ECTS.
3. Na studiach pierwszego stopnia nie zapewniono zajęć do wyboru w wymiarze minimum 30% punktów ECTS koniecznym do ukończenia studiów.
4. Nie uwzględniono w planie studiów w wymaganym zakresie zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek.
5. Nie dostosowano zasad zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki zawodowej do wymogów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się poprawne ustalenie liczby godzin i punktów ECTS przypisanych zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, a także podjęcie skutecznych działań naprawczych mających na celu eliminację nieprawidłowości i możliwości jej wystąpienia w przyszłości.
2. Zaleca się poprawne oszacowanie i transparentne wyszczególnienie w programie studiów nakładów pracy własnej studenta w bilansie punktów ECTS, a także podjęcie skutecznych działań naprawczych mających na celu eliminację nieprawidłowości i możliwości jej wystąpienia w przyszłości.
3. Zaleca się zapewnienie zajęć do wyboru na studiach pierwszego stopnia w wymiarze minimum 30% punktów ECTS koniecznym do ukończenia studiów, a także podjęcie skutecznych działań naprawczych mających na celu eliminację nieprawidłowości i możliwości jej wystąpienia w przyszłości.
4. Zaleca się uwzględnienie w planie studiów w wymaganym zakresie zajęć związanych z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowano kierunek, a także podjęcie skutecznych działań naprawczych mających na celu eliminację nieprawidłowości i możliwości jej wystąpienia w przyszłości.
5. Zaleca się dostosowanie zasad zwalniania studentów z obowiązku odbycia praktyki do wymogów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, a także podjęcie skutecznych działań naprawczych mających na celu eliminację nieprawidłowości i możliwości jej wystąpienia w przyszłości.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Oferta edukacyjna skierowana jest do maturzystów i absolwentów studiów co najmniej I stopnia, mających zainteresowania obejmujące zarówno nauki przyrodnicze, ścisłe, społeczne i humanistyczne. Zasady rekrutacji, kryteria oraz procedury są przejrzyste. Rekrutacja na studia I stopnia odbywa się na podstawie wyników egzaminu maturalnego z trzech przedmiotów wymaganych pisemnych: język polski (10%), język obcy (10%), matematyka (30%) na poziomie podstawowym lub rozszerzonym oraz z 1 wybranego przedmiotu wymaganego (50%) na poziomie rozszerzonym do wyboru z sześciu: geografia, biologia, fizyka/fizyka i astronomia, chemia, matematyka, informatyka. Wynik matury z przedmiotu na poziomie podstawowym mnożony był przez 0,6, a na poziomie rozszerzonym mnożony był przez 1. Minimalny próg kwalifikacji dla kandydatów na studia I stopnia wynosi 50 punktów. Wynikiem rekrutacji dla maturzystów z nową maturą była średnia ważona wyników z czterech przedmiotów wymaganych. Maturzystom ze starą maturą liczono wyniki egzaminu dojrzałości ze wszystkich przedmiotów zdawanych na maturze w części pisemnej i ustnej. Kandydaci z Maturą Międzynarodową (IB), Europejską (EB) i zagraniczną kwalifikowani byli na zasadach obowiązujących obywateli polskich. Kandydaci mogli uzyskać maksymalnie 100% z każdego z przedmiotów. Wynikiem na liście rankingowej była suma iloczynów zdobytych punktów z czterech przedmiotów pomnożonych przez odpowiednie wagi dla każdego z przedmiotów, czyli maksymalnie kandydat mógł otrzymać 100 punktów. Po sporządzeniu listy rankingowej kandydatów, utworzono listę zakwalifikowanych, listę rezerwową i listę osób nie zakwalifikowanych. Kandydaci, którzy zostali laureatami bądź finalistami olimpiad ministerialnych z wyznaczonych przedmiotów (olimpiady

biologicznej, chemicznej, geograficznej, fizycznej, informatycznej, matematycznej, wiedzy ekologicznej) oraz laureatom polskich eliminacji Konkursu Prac Młodych Naukowców Unii Europejskiej. Laureaci uzyskują maksymalną liczbę punktów możliwych do zdobycia w postępowaniu kwalifikacyjnym, zaś finaliści otrzymują maksymalną liczbę punktów możliwych do zdobycia z pojedynczego przedmiotu. Rekrutacja na studia II stopnia odbywała się według następujących zasad. O przyjęcie na dwuletnie studia drugiego stopnia mogli ubiegać się absolwenci studiów wyższych co najmniej pierwszego stopnia. W postępowaniu kwalifikacyjnym brano pod uwagę kolejność ustaloną na podstawie iloczynu z oceny pracy dyplomowej oraz średniej arytmetycznej ocen z ukończonych studiów ze współczynnikiem 1,2 dla absolwentów kierunku ochrona środowiska, którzy otrzymali na dyplomie ocenę co najmniej dobrą. Kandydaci, którzy nie posiadali oceny z pracy dyplomowej, podawali w jej miejsce ocenę z egzaminu dyplomowego. Kandydaci, którzy ukończyli studia minimum I stopnia na innym kierunku, mogą uzupełnić swoją wiedzę na odpłatnych zajęciach wyrównawczych. Kandydaci z dyplomem zagranicznym (Polacy i cudzoziemcy kwalifikowani na zasadach obowiązujących obywateli polskich), kwalifikowani byli na podstawie takich samych zasad, jak osoby z dyplomami uzyskanymi w Polsce. Przedstawione zasady są selektywne oraz umożliwiają dobór odpowiednio przygotowanych kandydatów, posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Są też bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku. Obowiązujące zasady rekrutacji nie uwzględniają informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów oraz wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Przyjęto, że umiejętności cyfrowe zostają ukształtowane w wystarczającym stopniu w czasie wieloletniej edukacji szkolnej, aby realizować zadania związane z kształceniem na odległość.

Na Uczelni określono procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów i jest ona dostępna dla kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska, ale nie są one stosowane. Tym niemniej procedura ta zapewnia możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz odniesienie ich do efektów uczenia się określonych w programie studiów.

Procedura uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej, polega na analizie porównawczej efektów uczenia się przypisanym poszczególnym zajęciom. Studentowi przenoszącemu się z innej uczelni, wznawiającemu studia, zmieniającemu kierunek lub formę studiów, wyznacza się termin i sposób uzupełnienia różnic programowych, biorąc pod uwagę osiągnięte dotychczas przez studenta efekty uczenia się. W sytuacji przeniesienia z innej uczelni również zagranicznej na kierunek międzywydziałowe studia ochrony środowiska, efekty i zajęcia uznawane są na podstawie analizy zbieżności, oceny sylabusów zajęć i różnic programowych. W przypadku stwierdzenia rozbieżności kandydat zobowiązany jest uzupełnić je w ustalonym do zrealizowania terminie. Według tych samych reguł przebiega uznanie efektów uczenia się w przypadku wznowienia studiów po zmianach kierunku studiów lub podjęcia studiów po urlopie. Procedura postępowania podczas uznawania efektów uczenia się uzyskanych przez studentów kierunku w procesie uczenia się poza UW, w trakcie wyjazdów na studia cząstkowe w ramach krajowych i zagranicznych programów wymiany (np. MOST, Erasmus+) stosuje się dokumenty tych programów (np. Learning Agreement) i tak konstruuje program studenta wyjeżdżającego do innej uczelni, żeby nie było potrzeby wyrównywania żadnych różnic programowych.

Zasady i procedury dyplomowania zostały jasno sprecyzowane, zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się na zakończenie studiów, są trafne i dostosowane do specyfiki studiów z zakresu ochrony środowiska. Tematyka prac dyplomowych na kierunku studiów obejmuje szeroki zakres dziedzin i jest związana przede wszystkim z celami i zakresem kształcenia na kierunku międzywydziałowych studiów ochrony środowiska oraz zakładanymi efektami uczenia się, a pośrednio także z zainteresowaniami badawczymi promotorów, ich publikacjami na wydziałach współtworzących Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW i z zainteresowaniami poszczególnych studentów. W ramach tej współpracy można wykonać modelowanie procesów, pomiary eksperymentalne lub wykonać inne prace świadczące o znajomości różnych metod badawczych. Praca licencjacka może też być omówieniem zagadnienia z wybranej dyscypliny w oparciu o istniejącą literaturę. Student powinien wykonać pracę licencjacką samodzielnie. Praca licencjacka jest oceniana przez opiekuna i co najmniej jednego recenzenta. Na studiach II stopnia praca dyplomowa powstaje w trakcie studiów specjalistycznych i pozostaje w ścisłym związku tematycznym z zakładanymi efektami uczenia się, a także z badaniami prowadzonymi w ramach dyscyplin, do których kierunek przyporządkowano. Koncepcja i tytuł pracy są formułowane w porozumieniu z opiekunem pracy, który sprawuje opiekę merytoryczną nad pracą oraz zapewnia dostęp do niezbędnych narzędzi i metod badawczych w ramach samodzielnego opracowania problemu badawczego przez studenta. Praca dyplomowa jest oceniana przez opiekuna i co najmniej jednego recenzenta. Podczas egzaminu dyplomowego student odpowiada na trzy pytania, w tym minimum jedno pytanie z zakresu pracy dyplomowej, a pozostałe z zakresu programu studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, w tym metody stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, są sformalizowane. Zasady te w ogólnych założeniach umożliwiają równe traktowanie studentów oraz pozwalają na dostosowanie sposobu sprawdzenia efektów uczenia się do potrzeb studentów z niepełnosprawnością, są bezstronne, rzetelne, przejrzyste, zapewniające porównywalność oraz na bieżąco przekazywaną informację zwrotną dotyczącą stopnia osiągnięcia efektów uczenia się w ramach aktywności na zajęciach i realizowanych prac, także z uwzględnieniem realiów kształcenia na odległość w warunkach reżimu sanitarnego (np. w ramach narzędzi systemu USOS i narzędzi zdalnej komunikacji). Określone zostały zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się oraz sposoby zapobiegania i reagowania na zachowania nieetyczne i niezgodne z prawem. Podczas nauczania na odległość bieżąca kontrola realizowana jest podobnie jak w przypadku zajęć realizowanych w bezpośrednim kontakcie z prowadzącym. Oceny końcowe z zajęć umieszczane są w systemie USOS. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się stosowane w procesie nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość gwarantują identyfikację studenta. Przekazywanie informacji o osiągnięciu efektów uczenia się w drodze indywidualnej komunikacji odbywa się z zapewnieniem bezpieczeństwa danych osobowych studentów (systemowe rozwiązania portalu MS Teams).

Stosowane są trafnie dobrane metody weryfikacji efektów uczenia się. W programie studiów uwzględniono kryteria zaliczenia każdego zajęcia, a w kartach zajęć i grup zajęć wymieniono sposoby weryfikacji efektów przypisanych do zajęć i grup zajęć np. esej, egzamin ustny, egzamin pisemny, test, projekt, praca roczna, inne. Stosowane metody weryfikacji – m.in. wobec zdefiniowania kryteriów oceniania oraz zdefiniowanych efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć – pozwalają na skuteczną

ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się. Tym samym umożliwiają one sprawdzenie i ocenę przygotowania do prowadzenia działalności naukowej. Tym niemniej, losowa ocena prac etapowych ujawniła niedomagania systemu weryfikacji efektów uczenia się, ponieważ w niektórych ocenianych pracach ostateczna punktacja poszczególnych odpowiedzi i oceny końcowe nie zostały ujawnione, a tym samym nie jest możliwe ustalenie zasadności ich oceny. W przypadku oceny prac dyplomowych stwierdzono nieliczne przypadki nieznacznego zawyżenia lub zaniżenia ocen. Rekomenduje się zatem egzekwowanie od nauczycieli akademickich stosowania transparentnego systemu weryfikacji efektów uczenia się w ramach realizowanych prac etapowych i dyplomowych.

Stopień opanowania języka obcego na poziomie B2 jest weryfikowany uzyskaniem Certyfikatu Biegłości Językowej. Każdy student Uniwersytetu Warszawskiego zobowiązany jest przed ukończeniem III roku studiów do uzyskania Certyfikatu Biegłości Językowej z jednego, wybranego języka obcego na poziomie nie niższym niż B2, a merytoryczny nadzór nad procesem certyfikacji sprawuje Rada Koordynacyjna ds. Certyfikacji Biegłości Językowej. Podczas studiów drugiego stopnia studenci wybierają zajęcia w języku obcym na poziomie B2+. Wybór dokonywany jest spośród oferty obcojęzycznej wydziałów współtworzących Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW (sugerowany wybór spośród zajęć oferowanych w ramach danej specjalizacji).

Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są uwidocznione w postaci m.in. testów, pisemnych prac etapowych, raportów, projektów i kolokwii oraz prac egzaminacyjnych, a dokumentacja w tym zakresie jest w posiadaniu wykładowców i prowadzących dane zajęcia oraz ich jednostek. Dokumenty z praktyk zawodowych są archiwizowane w sekretariacie ds. studenckich Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW. Protokoły egzaminów dyplomowych są przechowywane w teczkach poszczególnych studentów w sekretariacie ds. studenckich UCBS, a prace dyplomowe przechowywane są w wersji elektronicznej w Archiwum Prac Dyplomowych. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są monitorowane poprzez prowadzenie analiz pozycji absolwentów na rynku pracy lub kierunków dalszej edukacji. Według analizy losów absolwentów kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska drugiego stopnia, przeprowadzonej przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia UW (PEJK UW) w 2018 roku, wynika, że absolwenci są dobrze przygotowani do funkcjonowania na rynku pracy, są w niewielkim stopniu narażeni na bezrobocie lub utratę pracy (czas poszukiwania pracy etatowej wyniósł 1,33 miesiąca, a dla kierunków konkurencyjnych 3,78 miesiąca). Losy absolwentów kierunku studiów pierwszego stopnia nie zostały uwzględnione w raportach przez PEJK UW.

Forma, zakres oraz metody stosowane w pracach egzaminacyjnych i dyplomowych są dostosowane do poziomu, profilu oraz dyscyplin naukowych, do których przyporządkowany jest oceniany kierunek. Oceniane prace etapowe i dyplomowe są specyficzne dla kierunku ochrona środowiska. Studenci stale uczestniczą w realizowanych przez Uczelnię projektach badawczych. W nielicznych przypadkach są również współautorami publikacji naukowych oraz incydentalnie uczestniczą w konferencjach naukowych. Rekomenduje się podjęcie działań motywujących studentów do większej aktywności publikacyjnej oraz w zakresie popularyzacji własnych osiągnięć naukowych i upowszechniania nauki.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia są przejrzyste i umożliwiają odpowiedni dobór kandydatów. Zapewniają wszystkim kandydatom równe szanse. Uczelnia posiada procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego, ale nie są one stosowane w ramach kierunku studiów. Warunki i procedury uznawania efektów uczenia się uzyskanych w innej uczelni pozwalają na właściwą identyfikację efektów uczenia się oraz oceny ich adekwatności do programu studiów realizowanego na kierunku międzywydziałowych studiów ochrony środowiska. Zasady i procedury dyplomowania są właściwe dla poziomu, profilu i kierunku studiów i potwierdzają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się, również te stosowane w nauczaniu na odległość, umożliwiają równe traktowanie wszystkich studentów i są możliwe do dostosowania do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. W zasadach weryfikacji i oceny uwzględniono osiągnięcie efektów uczenia się zarówno kierunkowych jak i określonych dla zajęć i grup zajęć oraz szczegółowych kryteriów oceniania i weryfikacji osiągania efektów uczenia się, co pozwala uznać te zasady za rzetelne i bezstronne, zapewniające przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Przekazywanie studentom informacji zwrotnej odbywa się na bieżąco i po zakończeniu danego etapu studiów, zgodnie z określonymi zasadami. Obowiązują również zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Zapobiega się sytuacjom nieetycznym i niezgodnym z prawem, a mimo braku takich zdarzeń określono procedury postępowania. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się w nauczaniu na odległość gwarantują identyfikację studenta i bezpieczeństwo danych dotyczących studentów. Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się oraz postępów w procesie uczenia się (w tym stosowane w nauczaniu na odległość) są zróżnicowane i adekwatne do zakładanych efektów uczenia się. W przypadku praktyk zawodowych weryfikują wystarczająco szczegółowo opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do pracy zawodowej. Stosowane metody weryfikacji efektów uczenia się umożliwiają sprawdzenie i ocenę opanowania języka obcego na poziomie B2 i B2+. Dowody na osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się są właściwie dokumentowane, a osiągnięte efekty uczenia się odpowiednio monitorowane. Prace etapowe i dyplomowe odpowiadają poziomowi i profilowi studiów oraz zakładanym efektom uczenia się, uwzględniając przygotowanie do pracy badawczej. Studenci są autorami i współautorami publikacji z zakresu ochrony środowiska oraz uczestniczą w realizacji projektów badawczych i biorą udział w konferencjach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Międzywydziałowe studia ochrony środowiska Uniwersytetu Warszawskiego (MSOŚ) korzystają z zasobów kadrowych siedmiu wydziałów: Wydziału Biologii (15 wykładowców), Wydziału Chemii (7 wykładowców), Wydziału Fizyki (2 wykładowców), Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych (14 wykładowców), Wydziału Geologii (10 wykładowców), Wydziału Prawa i Administracji (4 wykładowców), Wydziału Nauk Ekonomicznych (2 wykładowców), współtworzących Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem (UCBS), które jest niezależną jednostką administracyjną UW i administratorem tego kierunku (3 wykładowców z UCBS). Rolę uzupełniającą pełni kadra akademicka z Wydziału Matematyki i Mechaniki Uniwersytetu Warszawskiego (2 wykładowców), Interdyscyplinarnego Centrum Modelowania Matematycznego i Komputerowego UW (ICM) (1 wykładowca) oraz praktycy spoza Uczelni (4 wykładowców). Wśród sześćdziesięciu czterech wykładowców, czternastu posiada tytuł profesora, dwudziestu stopień naukowy doktora habilitowanego, dwudziestu sześciu stopień naukowy doktora, a czterech tytuł zawodowy magistra. Nauczycieli akademickich reprezentujących nauki biologiczne jest 9, w tym 5 profesorów tytularnych, 1 doktor habilitowany i 3 doktorów, 7 nauki chemiczne (odpowiednio 3 profesorów, 2 doktorów habilitowanych, 2 doktorów), 2 nauki fizyczne (1, 1, 0), 27 nauki o Ziemi i środowisku (4, 11, 11, 1 magister), 4 nauki prawne (1, 0, 3), 4 dyscyplinę geografia społeczno-ekonomiczna i gospodarka przestrzenna (1, 0, 3), 2 dyscyplinę ekonomia i finanse (1, 1, 0), 2 nauki matematyczne (0, 2, 0) jedna osoba ze stopniem naukowym doktora – dyscyplinę pedagogika, 1 nauki o komunikacji społecznej i mediach (profesor tytularny), 1 informatykę (magister). Cztery osoby spoza UW reprezentują odpowiednio: nauki medyczne (1 doktor), nauki o zarządzaniu i jakości (1 magister), planowanie przestrzenne, rozwój regionalny (1 doktor, 1 magister). Proces dydaktyczny wspomagany jest także przez pracowników inżynierjno-technicznych oraz nauczycieli akademickich niezwiązanych bezpośrednio z kierunkiem studiów, np. lektorów ze Szkoły Języków Obcych czy pracowników Studium Wychowania Fizycznego i Sportu UW. Tak skonstruowana kadra, posiadająca bardzo dobry dorobek naukowy, oferuje zintegrowaną wiedzę z różnych obszarów nauki i stwarza możliwość realizacji wielodzinowej koncepcji kształcenia w zakresie ochrony środowiska, obejmującej najważniejsze wyzwania zarówno w skali globalnej, jak i lokalnej. Wysokie kwalifikacje kadry potwierdza szereg nagród i wyróżnień za osiągnięcia w pracy naukowo-dydaktycznej, które uzyskali pracownicy UW prowadzący kształcenie na kierunku MSOŚ. Na doświadczenia i dorobek dydaktyczny składa się ponadto współpraca z organizacjami i instytucjami wspierającymi edukację ekologiczną oraz edukację na rzecz zrównoważonego rozwoju, a także udział i aplikowanie w projektach. Kadra uczestniczy w gremiach doradczych ekspertów z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, tj. Roboczym Zespole Rektorskim ds. zmian klimatu na UW czy też panelu interesariuszy AmRest Holding S.E. Potwierdza to dobitnie, że nauczyciele akademicy oraz praktycy prowadzący zajęcia posiadają aktualny i udokumentowany dorobek naukowy lub doświadczenie zawodowe w zakresie dyscyplin, do których kierunku jest przyporządkowany oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym nabywanie przez studentów kompetencji badawczych.

Naturalną konsekwencją dysponowania tak wysoce wykwalifikowaną kadrą akademicką powinno być sukcesywne angażowanie studentów kierunku MSOŚ do realizacji projektów badawczych/popularyzatorskich oraz publikowanie prac naukowych/popularyzatorskich, których

współautorami są studenci. Z przedłożonych materiałów wynika jednak, że nie są to częste przypadki, ponieważ tylko w roku 2014 opublikowane zostały dwie prace w materiałach pokonferencyjnych, których autorami/współautorami są studenci MSOŚ. Obecnie jeden ze studentów jest zaangażowany do realizacji projektu w ramach Akademii Klimatycznego Działania finansowanego z budżetu partycypacyjnego m. st. Warszawy. W ramach grantu PRELUDIUM realizowana jest praca magisterska. Rekomenduje się zdecydowanie szersze zaangażowanie studentów kierunku MSOŚ do realizacji projektów badawczych/popularyzatorskich oraz do publikowania prac naukowych/popularyzatorskich, których autorami/współautorami będą studenci kierunku MSOŚ.

Strukturę kadry cechuje przewaga nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora i nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego nad liczbą nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora. Z obsady zajęć wynika, że wykłady prowadzą w zdecydowanej większości nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego, a pozostałe zajęcia w zdecydowanej większości nauczyciele akademicy posiadający co najmniej stopień naukowy doktora. Kwalifikacje kadry prowadzącej zajęcia są wysokie.

Obecnie na kierunku MSOŚ studiuje 35 studentów na studiach I stopnia oraz 25 studentów na studiach II stopnia. Proporcja studentów i kadry wynosi 0,94 i zapewnia studentom elitarnie warunki studiowania.

Obsada wykładów głównie przez nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego zapewnia wysokie kwalifikacje związane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, ponieważ z uzyskaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego w danej dyscyplinie wiąże się określona biegłość w tym zakresie. Nauczyciele akademicy w sposób ciągły podnoszą swoje kwalifikacje nie tylko przez opracowywanie i aktualizowanie materiałów dydaktycznych (przykładowo – instrukcje, wykłady, materiały ćwiczeniowe i laboratoryjne), ale również z wykorzystywaniem nowoczesnych platform do nauczania na odległość.

Wizytowany kierunek dysponuje kadrą, która jest równomiernie obciążana zajęciami dydaktycznymi. Zajęcia dydaktyczne wykonywane w ponadwymiarowym wymiarze występują stosunkowo rzadko i mieszczą się w granicach dopuszczalnych przez uregulowania w tym zakresie.

Podstawową formą oceny jakości kształcenia, łącznie z zajęciami z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jest ankietyzacja. Ma ona charakter systemowy i przeprowadzana jest w sposób systematyczny, przynajmniej raz w roku przez poszczególne wydziały. Jednym z działań wykorzystywanych do oceny jakości kształcenia w jednostce UCBS są spotkania kadry zarządzającej. Spotkania te mają na celu wymianę doświadczeń oraz dyskusje w celu naprawienia błędów, a tym samym polepszenia jakości prowadzonych zajęć. Hospitacje mają charakter marginalny. Przeprowadza się je w przypadku oceny jakości zajęć realizowanych przez nowo zatrudnionych pracowników lub gdy wyniki ankiety studenckiej są niezadawalające. Hospitacje odbywają się na poszczególnych wydziałach współtworzących kierunek, według ustalonych reguł przez Rady Dydaktyczne dla poszczególnych, realizowanych na tych wydziałach, kierunków studiów. UCBS jako jednostka administrująca kierunkiem nie gromadzi informacji czy nauczyciele akademicy z Wydziałów współtworzących kierunek studiów, realizujący kształcenie dla kierunku MSOŚ, zostali poddani hospitacji oraz jaki jest jej wynik. Pomimo,

iż proces hospitacji nie jest kluczowy dla bieżącej oceny jakości kształcenia na kierunku MSOŚ, rekomenduje się usystematyzowanie tego procesu oraz gromadzenia informacji pozyskanych w ten sposób.

Dobór nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia jest prawidłowy i transparentny. Zakres tematyczny zainteresowań naukowych oraz dorobek naukowy wszystkich nauczycieli akademickich w większości jest spójny z tematyką prowadzonych zajęć dydaktycznych na kierunku MSOŚ. Zróżnicowana, interdyscyplinarna tematyka badawcza nauczycieli akademickich UCBS oraz wydziałów współtworzących kierunek, którzy są promotorami prac dyplomowych umożliwia realizację ciekawych i na wysokim poziomie merytorycznym prac dyplomowych studentów. Nie znajduje to jednak odzwierciedlenia w procesie publikacji wyników tych badań. Zajęcia dydaktyczne są przydzielane w prawidłowy sposób, a obciążenia godzinowe mieszczą się w limitach przewidzianych przepisami.

Nauczyciele akademicy UCBS oraz wydziałów współtworzących kierunek w sposób ciągły podnoszą swoje kwalifikacje biorąc udział w różnego rodzaju szkoleniach i innych formach doskonalących, organizowanych przez Uniwersytet Warszawski. Obecnie większość kursów odbywa się on-line na platformie internetowej Kampus. Kadra prowadząca stale podnosi kompetencje dydaktyczne poprzez opracowywanie i wdrażanie nowych zajęć oraz przy użyciu nowych metod dydaktycznych, innowacyjnych rozwiązań, a także poprzez udział w szkoleniach czy seminariach. Przykładem mogą być warsztatowe spotkanie w ramach Akademii projektów: „Jak radzić sobie ze zmianą, realizując ZIP”, które odbyły się w Europejskim Centrum Edukacji Geologicznej w Chęcinach (maj 2019 r.), udział w wyjazdowym warsztacie w Sękocinie dla koordynatorów merytorycznych ZIP, dotyczącym tworzenia/zmiany programów studiów oraz sposobu organizacji i pracy nowych ciał uniwersyteckich, odpowiedzialnych za jakość kształcenia (wrzesień 2019 r.) czy udział w seminariach międzynarodowych, tj. seminarium online nt. transformacji metod nauczania (23 listopada 2017 r.) University of Wales Trinity St David (w języku angielskim) oraz w seminarium „Odpowiedzialność społeczna uniwersytetów w sferze adaptacji do zmian klimatu”, (2 czerwca 2019 r.). Dydaktycy wykładający na kierunku MSOŚ mogą współpracować i rozwijać się w ramach istniejących sojuszy UW, np. w 4EU+. Nauczyciele akademicy i pracownicy administracyjni UCBS uczestniczą też w realizacji projektu ZIP - programu zintegrowanych działań na rzecz rozwoju Uniwersytetu Warszawskiego.

Na Uczelni przeprowadzono działania aktywizujące pracowników do przygotowywania kursów online, organizowane są też szkolenia dotyczące prowadzenia egzaminów i zaliczeń pisemnych na platformie Kampus-egzaminy. Z inicjatywy Działu Sieci Komputerowych UW na Facebooku powstała grupa, w której pracownicy UW mogą wymieniać się informacjami dotyczącymi organizowania nauczania online. Członkowie grupy mogą uzyskać odpowiedzi na pytania dotyczące m.in. narzędzi informatycznych do przeprowadzania zdalnych egzaminów czy zajęć. Prawie 1200 nauczycieli akademickich wzięło udział w badaniu Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia Uniwersytetu Warszawskiego, dotyczącym nauczania w trakcie pandemii i perspektyw powrotu do normalności. Dydaktycy ocenili m.in. wsparcie jednostki dydaktycznej w zakresie pomocy technicznej czy przekazywania dobrych praktyk nauczania zdalnego, a także gotowość wznowienia zajęć w formie tradycyjnej. Przeważająca większość nauczycieli akademickich dysponowała i dysponuje sprzętem potrzebnym do pracy zdalnej. W momencie przejścia na nauczanie zdalne 75% miało dostęp do niezbędnego sprzętu, obecnie zaś 95% badanych twierdzi, że dysponuje niezbędnym sprzętem do prowadzenia zajęć.

Jak wspomniano, działalność dydaktyczna podlega ocenie studentów w procesie ankietyzacji oraz podczas hospitacji zajęć. Ankiety zawierają szereg pytań, z których część dotyczy oceny nauczyciela akademickiego prowadzącego zajęcia, a pozostałe - oceny zajęć. Każdy z nauczycieli akademickich zobowiązany zostaje do zapoznania się z ankietami dotyczącymi zajęć, które prowadził w danym roku akademickim oraz do odniesienia się do wyników ankiet, ze szczególnym uwzględnieniem krytycznych uwag studentów wyrażonych niskimi ocenami lub komentarzami. W przypadku niskich ocen prowadzącego zajęcia zalecane są hospitacje oraz przeprowadzana jest rozmowa z Dziekanem/Dyrektorem UCBS. Niski wynik uzyskiwany w ocenie danych zajęć realizowanych na kierunku MSOŚ, jest podstawą do zmiany sylabusu i sposobu nauczania, prezentowanych treści lub kryteriów oceny.

Nauczyciele akademicy UW podlegają cyklicznej ocenie okresowej. Jednym z dokumentów ogólnouniwersyteckich, regulujących ocenę pracowników, jest Zarządzenie Nr 33 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 21 lutego 2020 r. w sprawie określenia trybu, zasad i kryteriów oceny okresowej nauczycieli akademickich. Po wejściu w życie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce ocena jest przeprowadzana nie rzadziej niż raz na cztery lata. Ocenie podlega działalność naukowa obejmująca liczbę i jakość publikacji, uzyskane patenty i zgłoszenia patentowe, złożone i zdobyte granty zewnętrzne, aktywny udział w konferencjach, współpracę krajową i zagraniczną, staże zagraniczne, recenzowanie publikacji, projektów, wniosków o stopnie i tytuły naukowe. Wszystkie wymagania zostały ujęte w „Arkuszu oceny okresowej nauczyciela akademickiego”. Oceniana jest także działalność dydaktyczna i organizatorska pracowników. Uwzględniane są między innymi: publikacje dydaktyczne – monografie, skrypty, książki, aktywność w przygotowywaniu nowych zajęć dydaktycznych, zajęcia dydaktyczne realizowane w uczelni zagranicznej w ramach uczestnictwa w programach wymiany międzynarodowej, prowadzenie lub przygotowanie zajęć w języku obcym (wykłady, ćwiczenia, laboratoria, seminaria), promotorstwo zakończonej pracy dyplomowej. W ocenie pracowniczej pod uwagę brane są także wyniki hospitacji zajęć dydaktycznych i ankiet studenckich. Oceniany nauczyciel akademicki ma obowiązek zapoznania się z arkuszem oceny okresowej w terminie siedmiu dni od dnia wezwania przez przewodniczącego komisji oceniającej. Zapoznanie się z arkuszem oceny okresowej nauczyciel akademicki potwierdza podpisem.

W przypadku osób, które są oceniane jako wyróżniający się dydaktycy, a które mają pewne problemy z realizacją badań naukowych na odpowiednio wysokim poziomie, dziekan wydziału/kierownik innej jednostki organizacyjnej Uniwersytetu w porozumieniu z Wydziałową Komisją Oceniającą podejmuje decyzje o przesunięciu takich osób na stanowiska dydaktyczne. Wśród osób prowadzących zajęcia na kierunku MSOŚ 28% to pracownicy dydaktyczni, a 72% pracownicy badawczo-dydaktyczni. Warto dodać, że część kadry dydaktycznej prowadzi badania naukowe poza obowiązkami służbowymi.

Polityka kadrowa prowadzona w UCBS i na Wydziałach współtworzących kierunek MSOŚ umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych. Rozwój kadry oparty jest o istniejące ustawodawstwo oraz wewnętrzny system promowania na stopnie naukowe zgodny ze statutem UW. Zatrudnianie pracowników odbywa się w trybie otwartego konkursu. W przypadku awansowania nauczyciela akademickiego na wyższe stanowisko ocenie podlega dorobek naukowy, dydaktyczny oraz organizacyjny kandydata.

W UCBS i na wydziałach współtworzących kierunek MSOŚ prowadzi się politykę pozyskiwania kompetentnych pracowników z zewnątrz, również z zagranicy, posiadających znaczący dorobek naukowy oraz doświadczenie w prowadzeniu zajęć dydaktycznych. Przy ocenie kandydata zwraca się uwagę na przygotowanie merytoryczne do planowanych do realizacji zajęć dydaktycznych. Dobór kadry jest uzgadniany z poszczególnymi wydziałami i akceptowany przez dyrektora jednostki UCBS.

Wysokie kompetencje i przygotowanie dydaktyczne kadry UCBS i wydziałów współtworzących kierunek MSOŚ potwierdza również szeroka działalność popularyzatorska. Nauczyciele akademicki prowadzą szereg kursów, szkoleń i wykładów dla kadry akademickiej, studentów innych wydziałów oraz uczniów szkół podstawowych i średnich (np. prelekcje dla uczniów SP. nr 357 w Warszawie pt. „Cele Zrównoważonego Rozwoju na co dzień” w ramach Tygodnia Edukacji Globalnej; uczestnictwo w corocznej edycji „Spotkań nad Świdrem” – organizowanym przez S.P. nr 3 im. Łączniczek AK w Józefowie; Edukacja na Rzecz Zrównoważonego Rozwoju na Terenach Wiejskich, Społeczna Akademia Nauk w Łodzi, partner projektu unijnego Rural Dear Agenda EYD 2015; cykliczne Dni Otwarte UW; spotkanie adaptacyjne UCBS czy warsztaty Dzień Ziemi). Kadra prowadząca kształcenie na kierunku MSOŚ włącza się też w prowadzenie kół naukowych (opiekunowie Koła Naukowego Studentów międzywydziałowych studiów ochrony środowiska „Studencki Klub Ochrony Środowiska”; Koła Naukowego Studentów Geografii, koła naukowego EGEA Warszawa przy WGSR UW, Koła Naukowego Prawa Administracyjnego WPIA UW).

W zakresie rozwiązywania konfliktów oraz reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie oraz studentów UCBS i wydziały współtworzące kierunek opierają się na uregulowaniach uczelnianych dotyczących polityki antymobbingowej UW (Zarządzenie Nr 49 Rektora UW z dnia 14 maja 2018 r. w sprawie przeciwdziałania mobbingowi na Uniwersytecie Warszawskim). Na podstawie tego zarządzenia powołano Komisję ds. Przeciwdziałania Mobbingowi oraz koordynatora przeciwdziałania mobbingowi, których zadaniem jest wsparcie osób pokrzywdzonych i dyskryminowanych oraz wsparcie mediacji pomiędzy stronami sporu. Nieliczne problemy w relacjach student - nauczyciel akademicki czy wśród nauczycieli rozwiązuje także Dyrektor UCBS, właściwy prodziekan lub całe kolegium dziekańskie w osobistej rozmowie z zainteresowanymi. System rozwiązywania konfliktów, reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa oraz wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie jak i studentów został opisany nieco szerzej w kryterium 8.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Polityka kadrowa UCBS oraz Wydziałów współtworzących kierunek MSOŚ zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć. Uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju. Przydział zajęć oraz obciążenie

godzinowe poszczególnych nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia umożliwia prawidłową realizację zajęć dydaktycznych. Uczelnia organizuje cykle szkoleń sprzyjających podnoszeniu kwalifikacji dydaktycznych i kompetencji językowych. Na szczególne podkreślenie zasługuje zaangażowanie pracowników UCBS i Wydziałów współtworzących kierunek w działania popularyzujące naukę.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Udział kadry prowadzącej kształcenie na kierunku MSOŚ w gremiach doradczych ekspertów z zakresu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach prowadzących przez inne wydziały UW oraz instytucje/ organizacje spoza UW.
2. Zatrudnienie specjalistów spoza UW (praktyków) do realizacji zajęć na kierunku MSOŚ oraz częste zapraszanie prelegentów do wygłaszania swoich referatów.
3. Wysoka aktywność popularyzatorska wykładowców uczących na kierunku MSOŚ (szkolenia/publikacje/warsztaty).

Wysokie kwalifikacji kadry naukowej oraz wpływ otoczenia społeczno-gospodarczego na rozwój tego kierunku studiów są doskonale widoczne. Kadra naukowa korzysta z doświadczeń zdobytych podczas wyjazdów do krajowych i zagranicznych jednostek i wdraża je do procesu kształcenia na kierunku MSOŚ. Wpływa to korzystnie na jakość kształcenia i umożliwia wykształcenie absolwentów wyróżniających się wiedzą, umiejętnościami i kompetencjami z zakresu ochrony środowiska.

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Siedziba jednostki UCBS, która prowadzi kierunek MSOŚ, mieści się w gmachu budynku Wydziału Geologii UW przy ul. Żwirki i Wigury 93 na Kampusie Ochota w Warszawie. Zajęcia dydaktyczne na kierunku MSOŚ prowadzone są przy wykorzystaniu bogatej bazy dydaktycznej i świetnie wyposażonego zaplecza badawczego wydziałów współtworzących i UCBS, co umożliwia osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się. Liczba, wielkość i układ pomieszczeń wraz z wyposażeniem technicznym są dostosowane do liczby studentów oraz liczebności grup i gwarantują prawidłową realizację zajęć, w tym samodzielne wykonywanie czynności badawczych przez studentów. Infrastruktura informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza, specjalistyczne oprogramowanie są sprawne, nowoczesne, nieodlegające od aktualnie używanych w działalności naukowej oraz umożliwiają prawidłową realizację zajęć, w tym z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych.

Jednostka UCBS do dyspozycji studentów kierunku MSOŚ udostępniła salę, będącą Pracownią Analiz Numerycznych Środowiska, która jest wyposażona w 10 stanowisk komputerowych dla studentów i 1 dla prowadzącego zajęcia, z dostępem do Internetu oraz z zainstalowanym oprogramowaniem systemowym i specjalistycznym (w tym trzy stanowiska przystosowane są do potrzeb osób

z niepełnosprawnościami). Pracownia Analiz Numerycznych Środowiska jest przystosowana do pełnienia także roli sali wykładowej, w jej wyposażeniu znajduje się rzutnik multimedialny i duży ekran projekcyjny. Studenci mają zapewniony dostęp do komputerów nie tylko w czasie zajęć dydaktycznych – poza zajęciami studenci i wykładowcy kierunku MSOŚ również mogą korzystać z zasobów pracowni komputerowej. Ponadto, studenci z samorządu studentów kierunku MSOŚ i z koła naukowego mają udostępnione do swej dyspozycji jedno osobne pomieszczenie ze stanowiskiem komputerowym. Obecnie dwa dodatkowe pomieszczenia zostały wyremontowane i przystosowane do wykładów multimedialnych dla studentów kierunku MSOŚ.

Zajęcia na Wydziale Fizyki odbywają się w wielofunkcyjnym budynku przy ul. Pasteura 7 (pracownia dla zaawansowanych), w Obserwatorium Astronomicznego w Alejach Ujazdowskich 4 (zajęcia z astronomii) oraz w nowo oddanym budynku (w 2014 roku) przy ul. Pasteura 5. Wydział Fizyki dysponuje doskonale wyposażonymi pracowniami komputerowymi z oprogramowaniem dostosowanym do potrzeb procesu dydaktycznego, w tym z zestawem programów specjalistycznych wykorzystywanych również w pracach badawczych oraz w przemyśle. Studenci mają do dyspozycji bardzo dobrze wyposażone pracownie naukowe oraz specjalistyczne laboratoria, które dzięki unijnemu wsparciu, posiadają najwyższej jakości aparaturę do badań m.in. w dziedzinie nowych materiałów i technologii, nanotechnologii, fotoniki, optyki kwantowej, nowych środków i technik medycznych, biotechnologii i bioinżynierii. Studenci MSOŚ korzystają z sal wykładowych, a także mogą korzystać z bogatego i nowoczesnego zaplecza laboratoryjnego.

Pomieszczenia dydaktyczne Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych tworzą 4 sale wykładowe o liczbie miejsc 120, 80, 70 i 48 oraz 10 sal ćwiczeniowych o liczbie miejsc od 20 do 36. Wyposażone są one w stacjonarne lub przenośne rzutniki multimedialne. Wydział dysponuje ponadto trzema pracowniami specjalistycznymi: sedimentologiczną, geochemii krajobrazu oraz teledetekcyjną, w których znajduje się po 12 stanowisk umożliwiających wykonywanie zadań praktycznych. Do dyspozycji studentów są też trzy pracownie komputerowe (dwie na 16 stanowisk, jedna na 15), 2 sale ćwiczeniowe i laboratorium w stacji terenowej w Murzynie koło Płocka, w którym odbywają się zajęcia praktyczne, głównie praktyk przedmiotowych.

Wydział Geologii UW dysponuje 4 dużymi salami wykładowymi, działa tu też szereg doskonale wyposażonych laboratoriów i pracowni naukowych. Jest też pełen dostęp do sieci WIFI oraz szybkiego Internetu. Wydział posiada pełne zabezpieczenie potrzeb osób z niepełnosprawnościami (windy, w tym windy pomiędzy poszczególnymi piętrami oraz przy podjeździe na głównym dziedzińcu). W roku 2015 w Korzecku koło Chęcin rozpoczęło działalność Europejskie Centrum Edukacji Geologicznej (ECEG). Jest to nowoczesny ośrodek naukowo-badawczy Wydziału Geologii i centrum konferencyjne UW, który oferuje studentom i pracownikom naukowym ośrodków badawczych z całego świata dostęp do najnowocześniejszych technologii. Dzięki bazie laboratoryjnej i dydaktycznej daje możliwość prowadzenia profesjonalnych badań oraz edukację specjalistów, zarówno w dziedzinie geologii, jak i nauk pokrewnych. Zarówno obiekt, jak i jego otoczenie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Studenci MSOŚ I stopnia podczas obowiązkowych ćwiczeń terenowych w Górach Świętokrzyskich również korzystają z tego nowoczesnego technologicznie ośrodka naukowo-badawczego.

Wydział Prawa i Administracji jest zlokalizowany w kilku budynkach na terenie Kampusu Głównego, na Powiślu, w budynku przy Bibliotece Uniwersyteckiej oraz na Woli. Zajęcia dydaktyczne odbywają się w budynkach stanowiących własność Wydziału: Collegium Iuridicum IV (ul. Wybrzeże Kościuszkowskie 47); Collegium Iuridicum III (ul. Oboźna 6); Collegium Iuridicum II (ul. Lipowa 4); Collegium Iuridicum I (ul. Krakowskie Przedmieście 6/28); w budynku Biurowym przy ul. Prostej 69. Obiekty należące do Wydziału Prawa i Administracji są przystosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Wydział na bieżąco monitoruje bazę dydaktyczną (sale wykładowe wyposażone w sprzęt audio-video). Kierownicy pracowni dydaktycznych i studenci mają możliwość wyrażenia opinii o bazie dydaktycznej w części ankiet zajęciowych zawierającej swobodne wypowiedzi.

Wydział Nauk Ekonomicznych (WNE) UW dysponuje 33 salami dydaktycznymi na 1313 miejsc. W każdej sali jest komputer i rzutnik multimedialny (lub możliwość jego podłączenia) oraz tablica biała suchościeralna. Wyposażenie sal, jego jakość i zużycie są stale monitorowane przez kierownika administracyjnego. Rzutniki zainstalowane są także w pracowniach komputerowych. Wszystkie komputery w budynkach WNE są podłączone do sieci i mają dostęp do Internetu. Na terenie Wydziału zainstalowano 4 punkty dostępowe sieci bezprzewodowej Eduroam, pozwalające na połączenie z Internetem komputerów studenckich. Do obsługi procesu dydaktycznego wykorzystywane jest 6 serwerów internetowych z dostępnymi usługami www, poczty, e-learningu czy USOSweb, działające w oparciu o system linux. Serwer dla serwera aplikacji i licencji oraz do zarządzania programem antywirusowym.

Reasumując, kierunek MSOŚ jest prowadzony przy użyciu nowoczesnej infrastruktury badawczej, dydaktycznej, kulturalnej i sportowej, które wspierają kompleksowy proces kształcenia i rozwoju studentów.

Lokalizacja bibliotek, ich liczba, wielkość i układ pomieszczeń bibliotecznych, ich wyposażenie techniczne, liczba miejsc w czytelni, udogodnienia dla użytkowników, godziny otwarcia zapewniają warunki do komfortowego korzystania z zasobów bibliotecznych w formie tradycyjnej i cyfrowej.

Biblioteka USBS posiada wyspecjalizowany księgozbiór poświęcony ochronie środowiska i zrównoważonego rozwoju (ponad 2 tys. woluminów), czasopisma i inne wydawnictwa branżowe. Gromadzone są tam też prace magisterskie i licencjackie studentów kierunku MSOŚ.

Do dyspozycji studentów kierunku MSOŚ jest również biblioteka Wydziału Biologii (BWB) będąca ogólnowydziałową placówką biblioteczno-informacyjną. Księgozbiór BWB liczy obecnie blisko 70 tys. woluminów, w tym ok. 50 tys. książek i ok. 20 tys. woluminów czasopism. Profil zbiorów obejmuje piśmiennictwo z dziedziny biologii i nauk pokrewnych.

Studenci mogą korzystać także z zasobów zasoby biblioteki wydziałowej Wydziału Chemii, która jest bardzo dobrze wyposażona w literaturę związaną z różnymi specjalnościami z zakresu chemii i nauk pokrewnych. Biblioteka posiada 26 094 woluminów obejmujących księgozbiór dydaktyczny w języku polskim oraz księgozbiór naukowy. Dodatkowo dysponuje 37 tytułami polskich czasopism naukowych z zakresu chemii w wersji drukowanej (z czego 19 to tytuły w bieżącej prenumeracie rocznej) oraz 292 tytułami czasopism naukowych z zakresu chemii w językach obcych (głównie w języku angielskim). Użytkownicy biblioteki, poprzez sieć ogólnouniwersytecką mają dostęp do kolekcji skryptów

akademickich i książek naukowych z różnych dziedzin, w tym także z chemii, dostępnych w formie czytelni on-line (baza IBUK Libra). W bibliotece wydziałowej znajdują się 4 komputery podłączone do drukarek.

Wydział Fizyki oferuje studentom kierunku MSOŚ dwie biblioteki specjalistyczne. Liczba miejsc dla użytkowników Biblioteki w dwóch czytelniach oraz w kabinie do cichej pracy, wynosi 63. Jest też dostępnych 10 komputerów, w tym 9 podłączonych do Internetu. Zasoby Biblioteki Wydziału Fizyki liczą 84.426 woluminów, w tym 56.767 książek, 26.618 jednostek czasopism i 1.040 jednostek zbiorów specjalnych, w całości objętych elektronicznym katalogiem w systemie VTLS/Virtua. Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego ma 4 miejsca dla użytkowników i gromadzi 9.405 woluminów. Obie biblioteki są dostępne dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich i wyposażone w bezprzewodową sieć internetową.

Wydział Geografii i Studiów Regionalnych dysponuje biblioteką wydziałową, mieszczącą się w dwóch lokalizacjach: przy ul. Krakowskie Przedmieście 30 (32 miejsca w czytelni ogólnej, 12 miejsc w dwóch czytelniach kartograficznych) oraz przy ul. Karowej 20 (10 miejsc w czytelni ogólnej). Ponadto studenci mogą korzystać z księgozbioru Centralnej Biblioteki Geograficznej i Ochrony Środowiska w Instytucie Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie przy ul. Twardej (umowa Wydziału z IGIPZ PAN).

Biblioteka wydziałowa Wydziału Geologii dysponuje zarówno wersjami papierowymi jak i elektroniczną bazą danych czasopism, do których dostęp mają studenci i pracownicy zarówno z komputerów wydziałowych, jaki i domowych, poprzez stronę BUW.

Biblioteka Wydziału Prawa mieści się w budynku Collegium Iuridicum III. Zainstalowanych jest tam 47 stanowisk komputerowych dla czytelników (również dla osób z niepełnosprawnością). Wszystkie są podłączone do sieci internetowej i dostępne dla studentów poza zajęciami dydaktycznymi. Czytelniczki mają dogodny dostęp do katalogu online. W Bibliotece Wydziałowej studenci mogą również skorzystać z 4 samoobsługowych maszyn kserograficznych.

W bibliotece należącej do Wydział Nauk Ekonomicznych są 22 stanowiska komputerowe dla studentów działające w godzinach pracy czytelni. Również ten obiekt jest dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnością.

Powyższe dane dowodzą, że zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności oraz prawidłową realizację zajęć, obejmują piśmiennictwo zalecane w sylabusach w liczbie egzemplarzy dostosowanej do potrzeb procesu nauczania i uczenia się oraz liczby studentów, są dostępne tradycyjnie oraz z wykorzystaniem narzędzi informatycznych oraz są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Zasoby biblioteczne są na bieżąco monitorowane i uzupełniane. Istnieje również możliwość zakupu książek specjalistycznych wg zapotrzebowania zgłaszanego przez poszczególne jednostki. Studenci mają także możliwość zamawiania książek on-line.

UCBS oraz wydziały współtworzące kierunek MSOŚ zapewniają zgodność infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP.

W budynkach UCBS oraz Wydziałów współtworzących kierunek MSOŚ działa sieć bezprzewodowa Wi-Fi umożliwiająca dostęp do sieci internetowej Eduroam. Sieć Eduroam dostępna jest dla studentów kierunku MSOŚ w każdym budynku Uniwersytetu, w których studenci odbywają zajęcia, prowadzą badania oraz korzystają z zasobów bibliotecznych również poza godzinami zajęć.

Jak wspomniano, we wszystkich jednostkach współtworzących kierunek MSOŚ infrastruktura dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnością. Dostępne są:

- windy (system alarmowy, składane krzeselko),
- platformy schodowe (nie wymagają dodatkowych powierzchni, można je złożyć),
- stanowiska komputerowe (w pracowniach, bibliotekach),
- poręcze w łazienkach (przy miskach WC oraz umywalkach).

Zapewniony jest dostęp studentów do pomieszczeń dydaktycznych, laboratoriów naukowych, komputerowych, specjalistycznego oprogramowania poza godzinami zajęć, w celu wykonywania zadań, realizacji projektów, itp. oraz zapewnione jest dostosowanie infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej oraz korzystaniu z technologii informacyjno-komunikacyjnej, a także likwidację barier w dostępie do sal dydaktycznych, pracowni i laboratoriów, jak również zaplecza sanitarnego.

Bardzo dobra infrastruktura informatyczna na UW (platforma Kampus) sprawdza się szczególnie w okresie pandemii, z uwagi na konieczność nauczania w trybie zdalnym. Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie stosowane w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość umożliwiają synchroniczną i asynchroniczną interakcję między studentami a nauczycielami akademickimi i innymi osobami świadczącymi bezpośrednie wsparcie podczas zajęć np. wsparcie tłumacza języka migowego (PJM), asystenci notujący. Komunikacja jedno- lub dwustronna, między studentami a wykładowcami, w procesie nauki zdalnej może opierać się o użycie różnych narzędzi i kanałów komunikacji:

- a) systemu USOS oraz jego uproszczonej wersji w postaci aplikacji mobilne mUSOS;
- b) platformy e-learningowej opartej na uniwersyteckim wdrożeniu systemu Moodle;
- c) zintegrowanym z platformą e-learningową systemie wideo komunikacji Big Blue Button;
- d) narzędziach komunikacyjnych Google wdrożonych na UW (poczta studencka, wideo konferencje Meet).

Uczestnicy zajęć mają też możliwość korzystania z innych możliwości komunikacyjnych (m. in. maile, fora, czaty nie na żywo). Zapewniony jest dostęp do wirtualnych laboratoriów i specjalistycznego oprogramowania wspomagającego kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość. Możliwe jest również nagrywanie zajęć online.

Zajęcia na uniwersyteckiej platformie Kampus są zintegrowane z bazą danych o użytkownikach USOS, dostęp do platformy ma każdy student w oparciu o ogólnouniwersyteckie konto CAS. Każdy student posiada również konto umożliwiające korzystanie z narzędzia MS Teams oraz Zoom. Narzędzia te są

w większości dostępne dla osób ze specjalnymi potrzebami. W razie zgłoszonych problemów z dostępnością BON zapewnia wsparcie dla studentów podczas zajęć i adaptację materiałów.

Zajęcia prowadzone w trybie zdalnym z wykorzystaniem infrastruktury informatycznej są na bieżąco monitorowane i raportowane. W ramach cyklicznych spotkań kierowników jednostek dydaktycznych (KJD) z prorektorem ds. studentów i jakości kształcenia UW przekazywane są najbardziej aktualne informacje dotyczące monitorowania realizacji zajęć w trybie zdalnym z wykorzystaniem infrastruktury informatycznej. Te spotkania służą wymianie wiedzy i doświadczeń między jednostkami UW.

Monitorowanie i ocena doskonalenia bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego przez studentów kierunku MSOŚ dokonuje się w procesie ankietyzacji oraz podczas hospitacji zajęć dydaktycznych. Cykliczna kontrola zasobów materialnych oraz inwentaryzacja umożliwiają rzeczywistą ocenę już posiadanych zasobów oraz modernizację i rozbudowę infrastruktury badawczej na każdym jej etapie. Wydziały współtworzące kierunek MSOŚ zapewniają dobrą jakość używanego sprzętu, w tym sprzętu laboratoryjnego, jego stan jest ciągle monitorowany przez pracowników inżynieryjno-technicznych. Na bieżąco dokonywane są zakupy materiałów zużywalnych i jednorazowych. Każdy wydział dba o budynek i sprzęt przeprowadzając okresowe przeglądy, nad którymi czuwają wydziałowi dyrektorzy administracyjni. Przykładowo na Wydziale Geologii przeglądu budynku i wentylacji dokonuje się dwa razy do roku, sprzętu dydaktycznego oraz wyposażenia sal (na bieżąco), a szczegółowo w czasie wakacji przed zajęciami.

Infrastruktura informatyczna i oprogramowanie w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość są unowocześniane i aktualizowane. Zapewniony jest udział nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, w okresowych przeglądach. Wyniki okresowych przeglądów, w tym wnioski z oceny dokonywanej przez studentów, są wykorzystywane do doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej i bibliotecznej wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, aparatury badawczej, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych.

Reasumując, infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblieczna oraz informatyczna jest zgodna z potrzebami nauczania i uczenia się, jest także zgodna z rzeczywistymi warunkami przyszłej pracy badawczej i zawodowej oraz umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów uczenia się.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblieczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblieczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza, a także infrastruktura innych podmiotów, w których odbywają się zajęcia są nowoczesne, umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom

pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej. W celu zapewnienia rozwoju i doskonalenia infrastruktury dydaktycznej, naukowej oraz zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych prowadzone są okresowe przeglądy, obejmujące ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności i aktualności, a także dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów oraz potrzeb osób z niepełnosprawnością. Okresowe przeglądy wykonywane są przy udziale nauczycieli akademickich oraz studentów, a ich wyniki stanowią podstawę do działań doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. Wykorzystanie potencjału dydaktycznego i badawczego UCBS oraz siedmiu wydziałów współtworzących kierunek MSOŚ do prowadzenia kształcenia i organizacji studiów, świetnie rozwinięta współpraca z interesariuszami zewnętrznymi zapewnia studentom kierunku MSOŚ najwyższy poziom kształcenia, mobilność oraz możliwość współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
2. Zapewnienie studentom dostępu do wielu wysoce specjalistycznych zasobów bibliotecznych oraz bieżące ich monitorowanie sprzyja rozwojowi kompetencji studentów w obszarze szeroko rozumianej ochrony środowiska.

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z dyscyplinami, do których kierunek jest przyporządkowany, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwym dla kierunku. MSOŚ współpracuje z kilkudziesięcioma instytucjami w formie Rady Interesariuszy. Rada ta jest wspólna dla kierunków studiów MSOŚ i Sustainable Development. Rozpoczęła swoją działalność w kwietniu 2019 r. W pierwszym spotkaniu uczestniczyło 25 przedstawicieli różnych instytucji, czterech przedstawicieli firm, dwóch – instytucji publicznych, siedmiu – organizacji społecznych oraz jedenastu przedstawicieli jednostek UW realizujących studia. Lista instytucji, których przedstawiciele wzięli udział w spotkaniu to: m.in. Climate-KIC regionu Europy Centralnej i Wschodniej, Fundacja ClientEarth Poland, Fundacja WWF Polska, Urząd Miasta st. Warszawy – Biuro Infrastruktury.

W grudniu 2017 r., powstało RCE Warsaw Metropolitan należące do sieci Regionalnych Centrów Ekspertyz Edukacyjnych dla Zrównoważonego Rozwoju afiliowanych przy United Nations University. Partnerami RCE Warsaw Metropolitan są Miasto Stołeczne Warszawa oraz uczelnie warszawskie. W ramach tej współpracy prowadzona jest m.in. wymiana informacji nt. wydarzeń organizowanych przez partnerów. Przykładem może być organizowane konferencji SD Polish Roadshow, która odbywa się w ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonego Rozwoju. W konferencji biorą udział

przedstawiciele biznesu, agend rządowych i samorządowych, NGOs i akademii. Studenci mogą pozyskać wiedzę i zrównoważonego rozwoju oraz mają ułatwiony kontakt z instytucjami partnerskimi.

Współpraca z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego jest prowadzona systematycznie i przybiera zróżnicowane formy: organizacji praktyk, staży, wolontariatów, wizyt studyjnych, realizacji prac etapowych i dyplomowych, udziału przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w prowadzeniu zajęć adekwatnie do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Przedstawiciele firm, instytucji publicznych i organizacji społecznych zapraszani są do prezentowania studentom aktualnych praktycznych tematów. np. w ramach konwersatorium *ochrona środowiska i co dalej?*, wykładów *ochrona środowiska w praktyce*. W ramach zajęć *ochrona środowiska i co dalej?* oraz *pracademia – kiedy wiedza spotyka praktykę*, UCBS współpracuje z uniwersyteckimi jednostkami odpowiedzialnymi za rozwój oraz wsparcie transferu wiedzy i technologii, tj. Uniwersyteckim Ośrodkiem Transferu Technologii, Inkubatorem UW, a także z Biurem Karier wspierającym studentów MSOŚ w aplikowaniu na praktyki i do pracy. *Zespołowe interdyscyplinarne zajęcia projektowe* to zajęcia, podczas których grupa studentów pod opieką nauczyciela akademickiego realizuje projekt przydatny dla wybranej instytucji. W roku akademickim 2016/2017 zrealizowany został projekt dla Ogrodu Botanicznego w Powsinie. Ponadto studenci mają do dyspozycji zajęcia i szkolenia realizowane przez Inkubator UW oraz Uniwersyteckie Centrum Wolontariatu. Strona internetowa zawiera dużo informacji na temat możliwości rozwoju w tym kierunku przez studentów (webinaria, spotkania, konferencje).

W ostatnim latach powstało kilkanaście prac dyplomowych we współpracy z instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, np. pt. „Ocena zmienności przestrzennej i czasowej szkód wyrządzonych przez bobry na terenie delegatury warszawskiej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie z zastosowaniem technik GIS”; „Motywacje przedsiębiorców do współpracy z organizacją pozarządową w zakresie ograniczania odpadów na przykładzie Polskiego Stowarzyszenia Zero Waste”; „Edukacja międzypokoleniowa na rzecz Zrównoważonego Rozwoju na przykładzie projektów Fundacji Ziemia i Ludzie adresowych do Uniwersytetów Trzeciego Wieku”; „Ekodesign butelek z politereftalanu etylenu (PET)”; „Przestrzenne aspekty przekształceń działek leśnych w użytki rolne w województwie mazowieckim”. Niektóre prace zostały nagrodzone.

W 2018 r. zorganizowany został Jubileusz 25-lecia MSOŚ, który zgromadził kilkudziesięciu absolwentów. Począwszy od roku 2019 r. obchodzone są uRodziny UCBS, połączone z wykładem otwartym w ramach zajęć *zrównoważony rozwój w teorii i praktyce*, które UCBS chce powtarzać co roku i zapraszać do udziału studentów MSOŚ, SD, absolwentów, pracowników oraz przyjaciół Jednostki. Wydarzenie to jest ważnym elementem podtrzymującym więzi i inicjującym wspólne przedsięwzięcia. Corocznie realizowane są wykłady otwarte „Zrównoważony rozwój w teorii i praktyce”. W roku akademickim 2019/2020 taki charakter miało także 5 wykładów w ramach zajęć *ochrona środowiska w praktyce*, zrealizowanych we współpracy ze Stowarzyszeniem Konsultantów Ocen Środowiskowych.

Zarówno kadra kształcąca na MSOŚ, jak i studenci, angażują się w liczne działania popularyzatorskie, np. Dzień Ziemi, Piknik Naukowy, Festiwalowi Nauki, Uniwersytet Dzieci, Uniwersytet Otwarty, Noc Biologów.

Zapewniony jest udział interesariuszy zewnętrznych, w tym pracodawców w różnych formach współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów także w warunkach ich nieobecności wynikającej z czasowego ograniczenia funkcjonowania Uczelni.

Współpraca z interesariuszami odbywa się wedle potrzeb i polega na spotkaniach indywidualnych, wymianie korespondencji z ich przedstawicielami. Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego wyrazili poparcie programu kierunku oraz zadeklarowali chęć zaangażowania w realizację zajęć dydaktycznych jak i aplikacyjnych prac dyplomowych, tj. prac odpowiadających potrzeby interesariuszy. Ostatnie spotkanie RCE odbyło się w formule zdalnej.

Prowadzone są okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów. Utrzymywane są relacje z wybranymi instytucjami zatrudniającymi absolwentów studiów w celu monitorowania zadowolenia z wykształcenia absolwentów i zbierania informacji zwrotnych nt. oceny jakości kształcenia i możliwości doskonalenia programu.

Ewaluacja spotkań interesariuszy ze studentami realizowanych w ramach zajęć realizowana jest poprzez ankiety ewaluacyjne zajęć, które prowadzone są standardowo na UW oraz w formie ankiet, które są obecnie w fazie pilotażu. Ewaluacja spotkań indywidualnych prowadzona jest także nieformalnie pod koniec każdego spotkania. Ocena spotkań Rady Interesariuszy realizowana jest podczas spotkania Rady UCBS, której sprawozdawany jest przebieg i efekty spotkań Rady Interesariuszy. Wyniki ww. ocen przekazywane do Rady Dydaktycznej. W tym trybie wprowadzono do oferty zajęć MSOŚ zajęcia *komunikacja społeczna w ochronie środowiska, czy projektowanie w CAD*.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Rodzaj, zakres i zasięg działalności instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawców, z którymi Uczelnia współpracuje w zakresie projektowania i realizacji programu studiów, jest zgodny z reprezentowanymi dyscyplinami, koncepcją i celami kształcenia oraz wyzwaniem zawodowego rynku pracy właściwego dla kierunku. Współpraca z otoczeniem prowadzona jest systematycznie i przybiera zróżnicowane formy, adekwatne do celów kształcenia i potrzeb wynikających z realizacji programu studiów i osiągania przez studentów efektów uczenia się. Relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów i wpływ tego otoczenia na program i jego realizację podlegają systematycznym ocenom z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Współpraca z zagranicą jest jednym z kluczowych elementów działalności UW, a tym samym jednostek współtworzących kierunek MSOŚ. Rodzaj, zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia są zgodne z koncepcją i celami kształcenia. Lepszemu wykorzystaniu możliwości Uczelni i rozpoznawalności kierunku MSOŚ służy m.in. wieloletni program rozwoju, który jest realizowany w latach 2016–2025 i który ma na celu ożywienie potencjału nauk humanistycznych i społecznych, zacieśnianie współpracy z otoczeniem oraz sprzyjanie międzynarodowej wymianie akademickiej. Działania na rzecz podniesienia jakości nauczania, wzbogacenia oferty studiów i rozwoju kompetencji studentów i pracowników UW prowadzone są w ramach programu zintegrowanych działań na rzecz rozwoju UW (ZIP). Jeszcze szerszemu podniesieniu stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku MSOŚ sprzyja współpraca międzynarodowa m.in. w ramach europejskiej sieci uniwersytetów Copernicus Alliance oraz współpraca UW z uczelniami partnerskimi (Uniwersytetem Karola w Pradze, Uniwersytetem Mediolańskim, Uniwersytetem Sorbona, Uniwersytetem w Heidelbergu oraz Uniwersytetem w Kopenhadze) w ramach Sojuszu 4EU+ , w ramach którego kierunek MSOŚ wpisuje się obszar Flagship 4: „Bioróżnorodność i rozwój zrównoważony”. Oznacza to, iż w najbliższych latach i tak już wysoki stopień umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku MSOŚ będzie nadal podwyższany, zwiększy się mobilność studentów oraz będzie kontynuowany aktywny udział w unijnych i międzynarodowych programach edukacyjnych i badawczych.

Kadra akademicka kierunku MSOŚ bierze aktywny udział w międzynarodowych działaniach badawczych i popularyzatorskich UW, podejmowanych w zakresie ochrony środowiska i wdrażania 17 celów zrównoważonego rozwoju.

Umiędzynarodowienie przejawia się także w aktywnym udziale pracowników i studentów w krajowych i międzynarodowych programach wymiany kadry i studentów. Współpraca międzynarodowa w ramach umów, a także fundusze pozyskiwane z EU, umożliwiają wzajemną wymianę naukową i badawczo-dydaktyczną członków wspólnoty akademickiej. Nauczyciele akademicy korzystają z mobilności zarówno w ramach programu Erasmus+, jak i wyjeżdżając na konferencje naukowe, w ramach różnych programów i projektów z komponentem międzynarodowym. W ramach programu Erasmus+ pracownicy UCBS i wydziałów współtworzących kierunek MSOŚ mają możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych na innych uniwersytetach europejskich i światowych (np. wyjazdy do Researcher w EspaceDEV, Maisone de la teledetection, IRD, do Montpellier we Francji, stypendium Campus France). Również pracownicy administracji UCBS uczestniczą w kursach i szkoleniach zagranicznych (np. w tygodniowym kursie p.t. „Academic Communication” w Brnie w Czechach).

Studenci kierunku MSOŚ także korzystają z wyjazdów międzynarodowych w ramach ogólnouczelnianych umów bilateralnych oraz w ramach programu Erasmus+; z tej możliwości skorzystało 3 studentów w r. ak. 2018/19 (Hiszpania, Austria, Francja) i 1 student w r. ak. 2019/20 (Austria). Dostępna jest dla nich oferta wszystkich siedmiu wydziałach współtworzących kierunek. Porozumienia z zagranicznymi uczelniami w zakresie zajęć realizowanych tam przez wyjeżdżających studentów są tak konstruowane, aby odpowiadały one tym wymaganiom przez program studiów. W ramach programu Erasmus+ realizowane są również wyjazdy studentów na staże badawcze i praktyki. Studentów chcących skorzystać z programu Erasmus+ wspiera koordynator ds. mobilności w Jednostce. Studenci uczestniczą ponadto w wyjazdach zagranicznych w ramach projektów badawczych, prowadzonych przez UCBS we współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi.

Studia na kierunku MSOŚ prowadzone są w języku polskim, ale kształcenie w języku angielskim realizowane jest od początku studiów. Obowiązkowym elementem programu studiów pierwszego stopnia jest językowy egzamin certyfikacyjny na poziomie B2, a od roku akademickiego 2019/20 także 240 godzin lektoratów języka obcego. W UCBS oraz na wydziałach współtworzących kierunek MSOŚ realizowane są przez wykładowców z zagranicy oraz nauczycieli wizytujących otwarte wykłady dla studentów. Istnieje też szeroka oferta zajęć ogólnouniwersyteckich, prowadzonych w języku angielskim. W obecnej sytuacji, wykłady takie prowadzi się w sposób zdalny, z wykorzystaniem dostępnych platform komunikacyjnych.

Dzięki współpracy międzynarodowej na kierunku MSOŚ studiują studenci zagraniczni, m.in. z Ukrainy i Białorusi. Powstają też prace dyplomowe dotyczące międzynarodowych działań i inicjatyw w zakresie ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Praca magisterska studentki MSOŚ z Białorusi poświęcona ocenie międzynarodowej studenckiej inicjatywie Model Green Office (GO) na uniwersytetach w Białorusi i w Holandii została wykorzystana do opracowania założeń strategii zrównoważonego rozwoju na UW opartej na takim modelu działań studenckich.

W 2019 r. UCBS stworzył nowy kierunek studiów II stopnia w języku angielskim sustainable development (SD), który jest jednym z najbardziej umiędzynarodowionych kierunków na UW. Studia SD II stopnia stanowią atrakcyjną ofertę studiów w języku angielskim dla studentów MSOŚ I stopnia. Studenci MSOŚ i SD współpracują ze sobą w ramach działań samorządu studenckiego, działań Rady UCBS i Rady Dydaktycznej dla kierunków MSOŚ i SD.

Ważnym aspektem umiędzynarodowienia działalności badawczej prowadzonej w UCBS jest międzynarodowy zasięg wyników badań kadry MSOŚ przejawiający się pracami naukowymi publikowanymi w czasopiśmie z bazy JCR, uczestnictwem w międzynarodowych projektach badawczych (np. Global Pandemic Network, sub-WG 2 – Cities, Pollution and Climate Change) oraz zaproszeniami do wygłoszenia referatów na międzynarodowych konferencjach. Nauczyciele akademicki MSOŚ prowadzą zajęcia w języku angielskim oraz publikują i promują kierunki prowadzone przez UCBS w mediach zagranicznych, z czego korzystają także studenci MSOŚ.

Współpraca zagraniczna zajmuje bardzo ważne miejsce w działaniach UCBS, będącego administratorem kierunku MSOŚ. W 2017 roku z inicjatywy UCBS powstało pierwsze w Polsce i trzecie w Europie Środkowo-Wschodniej Centrum Eksperckie na rzecz Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju

(Regional Centre of Expertise on Education for Sustainable Development). Warszawskie Metropolitalne Centrum Eksperckie na rzecz Edukacji dla Zrównoważonego Rozwoju (Regional Centre of Expertise on Education for Sustainable Development – Warsaw Metropolitan) jest jedną z 168 placówek działających na świecie na rzecz zrównoważonego rozwoju pod logo UNU-IAS (United Nations University). Misją placówek RCE jest edukacja ekologiczna i transfer wiedzy poprzez wspieranie zrównoważonego rozwoju w bezpośrednim regionie. UCBS jest też inicjatorem przystąpienia UW do europejskiej sieci Uniwersytetów podejmujących wyzwania zrównoważonego rozwoju Copernicus Alliance (CA). Jednostka ta uczestniczy również w działaniach międzynarodowej inicjatywy ETRES (Educational and Training Resources for Environment and Sustainability) oraz współpracuje z Białoruskim Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym, który regularnie organizuje międzynarodowe sympozja poświęcone Edukacji na rzecz Zrównoważonego Rozwoju.

W UCBS oraz na Wydziałach współtworzących kierunek MSOŚ prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia. Pozytywne wyniki tych działań są doskonale widoczne.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

kryterium spełnione

Uzasadnienie

USBC oraz wydziały współtworzące kierunek MSOŚ traktują współpracę międzynarodową jako jeden z kluczowych elementów rozwoju w obszarze kształcenia oraz badań naukowych. Stworzono warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu procesu kształcenia na tym kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją przygotowania nauczycieli akademickich do nauczania w językach obcych, a studentów do uczenia się w tych językach. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, powstała też szeroka oferta zajęć realizowanych w języku angielskim, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry. Ponadto prowadzona jest współpraca w ramach projektów badawczych oraz konferencji międzynarodowych. Wszystkie te działania sprzyjają osiągnięciu założonych efektów uczenia się przez studentów kierunku MSOŚ oraz angażowaniu studentów i nauczycieli akademickich we wspólne badania naukowe i popularyzatorskie. Działania jednostek współtworzących kierunek MSOŚ w zakresie umiędzynarodowienia są systematycznie monitorowane i oceniane z udziałem studentów. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji stopnia umiędzynarodowienia kształcenia na kierunku MSOŚ.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

1. UW w czerwcu 2019 roku otrzymał status uniwersytetu europejskiego w konkursie Komisji Europejskiej „European Universities”, finansowanym z programu Erasmus+. UW realizuje projekty w ramach trzech unijnych Wspólnot Wiedzy i Innowacji – EIT Food, EIT Climate oraz EIT Raw Materials, które znacząco i bardzo korzystnie wpływają na zakres i zasięg umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku MSOŚ.

2. UCBS, będący administratorem kierunku MSOŚ jest inicjatorem wielu działań na rzecz ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju, m.in. przystąpienia UW do europejskiej sieci Uniwersytetów podejmujących wyzwania zrównoważonego rozwoju Copernicus Alliance (CA). UCBS uczestniczy również w działaniach międzynarodowej inicjatywy ETRES (Educational and Training Resources for Environment and Sustainability) oraz współpracuje z Białoruskim Państwowym Uniwersytetem Pedagogicznym, który regularnie organizuje międzynarodowe sympozja poświęcone Edukacji na rzecz Zrównoważonego Rozwoju. Takie działania sprzyjają zwiększeniu stopnia umiędzynarodowienia kierunku MSOŚ, jego wysokiej pozycji w rankingu miesięcznika „Perspektywy” w kategorii Ochrona środowiska oraz coraz większej międzynarodowej rozpoznawalności.

Zalecenia

-

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska mają dostęp do różnorodnych form wsparcia w ramach realizacji procesu uczenia się. W celu uzyskania wsparcia, Uczelnia zapewnia wsparcie wielu osób i instytucji funkcjonujących na Uniwersytecie Warszawskim, między innymi opiekuna roku, opiekuna praktyk zawodowych, samorządu studenckiego, pracowników administracyjnych Sekretariatu ds. studenckich oraz przedstawicieli Biura ds. Osób Niepełnosprawnych. W celu wsparcia studentów w wejściu na rynek pracy, prowadzone są zajęcia: *konwersatorium ochrona środowiska i co dalej?* oraz wykład ogólnouniwersytecki *pracademia – kiedy wiedza spotyka praktykę*, w ramach, których studenci są wspierani w zakresie rozpoznania potencjału uczestników, rynku pracy oraz ukierunkowania i rozwinięcia potencjału zawodowego uczestników. Wsparcie w wejściu na rynek pracy realizowane jest również w ramach współpracy z Biurem Karier oraz praktykami zatrudnionymi w różnych instytucjach działających na polu ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju. Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem organizuje również spotkania z pracownikami działów HR w celu przeprowadzenia dyskusji na temat systemów rekrutacyjnych i kryteriów oceny aplikacji. Współpraca z interesariuszami zewnętrznymi przynosi efekty pod postacią prac naukowych i publikacji studentów, jak na przykład praca studentki międzywydziałowych studiów ochrony środowiska, której artykuł na temat prawa do naprawy sprzętu RTV i AGD został opublikowany na platformie „Chrońmy Klimat” prowadzonej przez Instytut Na rzecz Ekorozwoju.

Studenci mogą skorzystać z dyżurów nauczycieli akademickich, których terminy ogłaszane są co semestr. Nauczyciele akademicy wychodzą naprzeciw potrzebom studentów organizując dyżury również poza planowanymi godzinami. Dyżury realizowane są zarówno w Uczelni, jak również przy wykorzystaniu oprogramowania do kontaktu on-line. W celu merytorycznego przygotowania studentów do realizacji zajęć dydaktycznych, prowadzący organizują ponadplanowe spotkania, na których wyjaśniane są wszelkie wątpliwości związane z treścią programową. W celu wsparcia studentów w rozpoznaniu problematyki badawczej swojej pracy dyplomowej, wprowadzone zostały proseminaria, podczas których studenci poznają szerokie spektrum możliwości odnośnie swojej pracy dyplomowej i mają możliwość wyboru jednostki Uniwersytetu Warszawskiego, w której zamierzają

napisać pracę dyplomową. Zróżnicowane formy merytorycznego, materialnego i organizacyjnego wsparcia studentów widoczne są również w ramach angażowania studentów w dodatkowe aktywności prowadzone przez jednostki Uczelni, w tym między innymi Inkubator UW oraz Centrum Wolontariatu. Studenci otrzymują wsparcie merytoryczne i narzędzia wspierające tworzenie start-upów. W ramach różnych aktywności, studenci międzywydziałowych studiów ochrony środowiska mogą angażować się w takie projekty jak Brave Camp, InnoHuby, Laboratorium Pomysłów czy warsztaty związane z rozwojem umiejętności praktycznych. W ramach kierunku funkcjonuje jedno koło naukowe, które otrzymuje wsparcie merytoryczne i finansowe (w ramach dotacji Rady Konsultacyjnej ds. Studenckiego Ruchu Naukowego). W ramach funkcjonowania koła naukowego, studenci mogą rozwijać zróżnicowane kierunki badań i dostosowane do ich specyfiki formy pracy naukowej, między innymi wyjazdy terenowe, konferencje oraz konkursy i inicjatywy wspierające popularyzację nauki. Wsparcie w zakresie efektywnego korzystania z infrastruktury i oprogramowania stosowanego w kształceniu z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość realizowane jest przez Centrum Kompetencji Cyfrowych UW poprzez prowadzenie stałej pomocy technicznej, udostępnianiu materiałów instruktażowych oraz kursu-samouczka w „Niezbędniku studenckim”.

System wsparcia uwzględnia wsparcie dla studentów wybitnych. Studenci z wyróżniającymi się wynikami mogą uzyskać dyplom z wyróżnieniem oraz mogą ubiegać się o stypendium rektora, gdy w poprzednim roku akademickim uzyskali wyróżniające wyniki w nauce lub osiągnięcia naukowe, sportowe lub artystyczne. Zgodnie z regulaminem studiów, kierownik jednostki lub rektor może do dyplomu z wyróżnieniem dodatkowo przyznać nagrodę materialną. Stosownie do obowiązujących reguł, stypendium rektora przyznawane jest 10% studentów oraz laureatom i finalistom olimpiad przedmiotowych. Studenci wyróżniający się mogą złożyć wniosek do kierownictwa Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem i Zrównoważonym Rozwojem o zmianę formy odbywanych studiów. Zgodnie z regulaminem studiów, studenci wyróżniający się w nauce, działalności sportowej, kulturalnej lub artystycznej mogą ubiegać się o odbywanie studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów.

System wsparcia uwzględnia różnorodne formy aktywności studentów poprzez funkcjonowanie jednostek Uniwersytetu Warszawskiego. Studenci zainteresowani aktywnością sportową mogą skorzystać z infrastruktury i zajęć sportowych realizowanych w ramach funkcjonowania Klubu Uczelnianego AZS UW oraz obowiązkowych zajęć sportowych. Studenci zainteresowani aktywnościami w zakresie artystycznym i kulturalnym, mogą dołączyć między innymi do Zespołu Pieśni i Tańca UW Warszawianka, Teatru Hybrydy UW oraz Chóru kameralnego Collegium Musicum UW. Dodatkowo, studenci mają możliwość zrzeszania się w organizacjach studenckich realizujących różne zadania i aktywności, między innymi AIESEC Polska, Niezależne Zrzeszenie Studentów i inne.

System wsparcia uwzględnia zróżnicowane potrzeby różnych grup studentów, zapewniając odpowiednie godziny funkcjonowania jednostek przystosowane do formy realizowanych zajęć. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji mogą ubiegać się o stypendium socjalne, stypendium dla osób niepełnosprawnych oraz zapomogi. Nad systemem wsparcia finansowego czuwa komisja stypendialna UCBS UW, w skład której wchodzi przedstawiciele studentów. Studenci zagraniczni mogą skorzystać ze wsparcia Biura Współpracy z Zagranicą, w ramach którego uzyskują pełny zakres pomocy związany z adaptacją na nowej uczelni, w której rozpoczynają zajęcia. System wsparcia uwzględnia również indywidualne potrzeby studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami. Za wsparcie studentów ze specjalnymi potrzebami w zakresie kształcenia odpowiada uczelniane Biuro ds. Osób

Niepełnosprawnych, świadcząc wielowymiarowe wsparcie dla studentów z niepełnosprawnościami. System wsparcia uwzględnia zróżnicowane potrzeby wynikające z różnych stopni niepełnosprawności poprzez przystosowanie budynków do potrzeb studentów, możliwość skorzystania z darmowych usług tutora, wsparcie w zakresie adaptacji materiałów naukowych, transport uniwersytecki oraz wypożyczalnię sprzętu wspierającego równanie szans w procesie kształcenia, między innymi powiększalniki, komputery, tablety, programy udźwiękowiające i inne. W razie potrzeby, pracownicy Biura przeprowadzają ze studentami konsultacje sprzętowe w celu doboru konkretnego wsparcia technologicznego oraz szkolenia przygotowujące do pracy z różnymi udogodnieniami technologicznymi. W razie potrzeby, studenci wymagający wsparcia psychologicznego mogą ubiegać się o skierowanie na darmowy dyżur do lekarza psychiatry przez psychologa Centrum Pomocy Psychologicznej UW lub konsultanta ds. studenckich Biura ds. Osób Niepełnosprawnych.

Studenci mają możliwość zgłaszania skarg i wniosków, a system wsparcia uwzględnia różne ścieżki zgłaszania i rozpatrywania sprawy. Studenci mają możliwość zgłoszenia się między innymi do uczelnianego ombudsmana (rzecznika akademickiego), którego zadaniem jest wspieranie studentów w rozwiązywaniu konfliktów oraz dbanie o sprawiedliwe i uczciwe traktowanie wszystkich członków społeczności akademickiej. Ombudsman po zdiagnozowaniu sytuacji proponuje rozwiązania, a na prośbę studenta może również w jego imieniu skontaktować się z poszczególnymi jednostkami w celu rozwiązania konfliktu. W wyjątkowych sytuacjach ombudsman prowadzi również mediację. W razie potrzeby w trakcie rozwiązywania skargi i wniosków, studenci mogą nieodpłatnie skorzystać z pomocy prawnej Akademickiej Poradni Prawnej i Kliniki Prawa, które udzielają porad w zakresie spraw studenckich, prawa rodzinnego, pracy, cywilnego oraz administracyjnego. Do dyspozycji studentów w zakresie skarg i wniosków jest również Centrum Rozwiązywania Sporów i Konfliktów, które odpowiada za rozpowszechnianie informacji o polubownych metodach rozwiązywania sporów.

System wsparcia obejmuje działania informacyjne i edukacyjne w zakresie bezpieczeństwa studentów oraz przeciwdziałania wszelkim formom dyskryminacji i przemocy oraz zasady reagowania w przypadku zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, dyskryminacji i przemocy wobec studentów, jak również pomocy ofiarom poprzez funkcjonowanie instytucji i jednostek w Uczelni. Za wspieranie studentów w zakresie trudności zaistniałych w związku z naruszeniem prawa lub regulaminu Uczelni (na przykład w sytuacjach nadużycia władzy, sporach o podłożu dyskryminacyjnym lub molestowania seksualnego) odpowiada ombudsman. Dodatkowo, w Uczelni funkcjonuje Specjalista ds. Równego Traktowania, którego zadaniem jest dbanie o przestrzeganie uczelnianej polityki antydyskryminacyjnej oraz o równe traktowanie i różnorodność w uczelni. Za zapewnienie równego traktowania kobiet i mężczyzn odpowiada Komisja Rectorska ds. Przeciwdziałania Dyskryminacji, a w przypadkach przemocy seksualnej, studenci mogą liczyć na pełne wsparcie Konsultantki ds. przemocy seksualnej.

Za obsługę administracyjną studentów odpowiada Sekretariat ds. studenckich, w którym zatrudnione są trzy osoby pełniące funkcje pracowników administracyjnych. Sekretariat odpowiada za informowanie studentów na temat aktualnych spraw związanych z procesem kształcenia, kwestii administracyjnych oraz metod wsparcia przy wykorzystaniu poczty elektronicznej. Dodatkowo w wyjątkowych sytuacjach, pilne komunikaty i informacje przekazywane są za pomocą skrzynek mailowych oraz mediów społecznościowych tj. na profilach Uczelnianego Centrum Badań nad Środowiskiem. Godziny pracy jednostek dostosowane są do potrzeb studentów kierunku.

Samorząd studencki uzyskuje wsparcie finansowe oraz organizacyjne od Uczelnianego Centrum Badań nad Środowiskiem. Oprócz przydzielanych środków, samorząd studencki posiada pokój na własny użytek. Przedstawiciele studentów delegowani przez samorząd mają możliwość reprezentowania studentów podczas posiedzeń Rady UCBS i Rady Dydaktycznej. Samorząd studencki dzięki wsparciu uczelni realizuje różne projekty i wydarzenia kierowane do społeczności akademickiej, między innymi Dni Adaptacyjne oraz obóz zerowy dla studentów rozpoczynających studia na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska, wigilię dla studentów kierunku.

Uczelnia co semestr organizuje ankiety, w ramach których badany jest system wsparcia, w tym forma i poziom prowadzonych zajęć (również przy wykorzystaniu technik i metod kształcenia na odległość). Uwagi stanowią podstawę do opracowywania i wdrażania działań doskonalących jakość kształcenia na kierunku. Dzięki wnioskowi wyciągniętemu z ankiet, podjęte zostały działania doskonalące, między innymi udostępnione zostały licencje edukacyjne pakietu MS Office oraz oprogramowanie ArcGISPro. Studenci biorą również udział w ocenie jakości systemów wykorzystywanych w ramach kształcenia z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość. Wyniki ankiet przekazywane są samorządowi studenckiemu, a także są udostępniane na życzenie studenta. Wyniki badań realizowanych w trakcie nauczania zdalnego są udostępniane w platformie USOS przez Pracownię Ewaluacji Jakości Kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

kryterium spełnione

Uzasadnienie

System wsparcia na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska działa w sposób kompleksowy, wystarczający i zgodny z potrzebami studentów. Uczelnia wspiera inicjatywy studentów oraz oferuje studentom rozwiązania pozwalające i zachęcające studentów do rozwoju i zwiększania kompetencji. System wsparcia uwzględnia rozwiązania dla studentów wybitnych i rozwiązania motywujące do osiągania bardzo dobrych efektów uczenia się. Koła naukowe, organizacje studenckie i samorząd studencki mają zapewnioną przestrzeń do realizacji swoich projektów i działań. System wsparcia uwzględnia zróżnicowane i indywidualne potrzeby studentów, w tym studentów znajdujących się stale lub przejściowo w trudnej sytuacji życiowej, a także studentów z niepełnosprawnościami. System wsparcia podlega ewaluacji i udoskonaleniom zgodnie z potrzebami i opiniami studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Publiczny dostęp do informacji na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska cechuje się dostępnością dla jak najszerszego grona odbiorców poprzez stronę internetową Uczelni oraz Biuletyn Informacji Publicznej. Sposób funkcjonowania witryn gwarantuje łatwość obsługi, niwelując jednocześnie ograniczenia związane z miejscem, czasem, sprzętem i oprogramowaniem wykorzystywanym przez odbiorców. Strony internetowe dostosowane są do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez funkcjonowanie panelu umożliwiającego modyfikację wyglądu dostępnych treści zgodnie z indywidualnymi potrzebami użytkowników. Analiza stanu faktycznego wykazała problem związany z widocznością strony w wyszukiwarkach internetowych. Interesariusze poszukujący informacji o kierunku mogą natrafić na nieaktualną i wcześniej wykorzystywaną stronę internetową kierunku, przez co istnieje ryzyko uzyskania błędnych informacji. Rekomenduje się podjęcie działań w celu wyłączenia z użytku starej witryny kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska.

W serwisie internetowym zawarte są informacje spełniające potrzeby różnych grup interesariuszy, między innymi cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się. W ramach serwisu udostępniane są również informacje związane z funkcjonowaniem systemu wsparcia materialnego, programów mobilności studenckiej oraz aktualności organizacyjna-dydaktyczne poszczególnych jednostek. Analiza stanu faktycznego wykazała niedostosowanie umieszczonych w witrynie programów studiów i niezgodność z wytycznymi wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Stwierdzone braki odnoszą się do zapisów Rozdziału 2 „Programy studiów” par. 3. Ust. 1 pkt. 8) wyżej wymienionego rozporządzenia mówiących o konieczności określenia w programie studiów *„wymiaru, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk”*. Dokumenty dostępne na stronie nie zawierają wymaganych informacji odnośnie do praktyk zawodowych.

W ramach systemu publicznego dostępu do informacji funkcjonuje Ogólnouniwersytecka Platforma E-learningowa Kampus, za którą odpowiada Centrum Kompetencji Cyfrowych UW. Platforma obejmuje informacje dotyczące kształcenia prowadzonego z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, wsparcia merytorycznego i technicznego w tym zakresie oraz podstawowych wskaźników dotyczących skuteczności tego kształcenia.

Monitoring aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach i jej zgodności z potrzebami różnych grup interesariuszy realizowany jest wielowymiarowo. Poszczególne jednostki i działy Uczelni odpowiadają za określone podstrony i na bieżąco monitorują aktualność

informacji, a także odpowiednio reagują w przypadku, gdy informacje są nieaktualne. Ewaluacja systemów publicznego dostępu do informacji jest realizowana na podstawie wniosków audytu Biura ds. Osób z Niepełnosprawnościami, który bada witryny pod kątem dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Monitoring realizowany jest również w sposób nieformalny poprzez rozmowy prowadzone ze studentami, pracownikami uczelni oraz przedstawicielami środowiska społeczno-gospodarczego. Zebrane wnioski wykorzystywane są do podejmowania bieżących działań doskonalących, na przykład aktualizację danych na stronie.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Dostęp do informacji publicznej zapewniony jest w sposób kompleksowy, zgodny z potrzebami interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, a także opracowany w sposób umożliwiający nieskrępowany i niezależny od czasu i miejsca dostęp do materiałów. Analiza stanu faktycznego wykazała trudności związane z wyszukiwaniem aktualnie funkcjonującej strony internetowej kierunku. Za wsparcie merytoryczne, techniczne, a także za przekazywanie informacji związanych z wykorzystywanymi narzędziami w procesie kształcenia na odległość odpowiada Centrum Kompetencji Cyfrowych UW. Monitorowanie systemów publicznego dostępu do informacji realizowane jest w ramach prac jednostek uczelnianych, które na bieżąco aktualizują informacje zawarte w witrynach oraz nieformalnie poprzez rozmowy z różnymi grupami interesariuszy.

Lista nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Brak wymaganych informacji w programie studiów odnośnie do praktyk zawodowych (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27.09.2018 r.)

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

Zaleca się uzupełnienie programów studiów o wymagane informacje odnośnie do praktyk zawodowych. Analiza stanu faktycznego wykazała niedostosowanie umieszczonych w witrynie programów studiów i niezgodność z wytycznymi wynikającymi z Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. Stwierdzone braki odnoszą się do zapisów Rozdziału 2 „Programy studiów” par. 3. Ust. 1 pkt. 8) wyżej wymienionego rozporządzenia mówiących o konieczności określenia w programie studiów „wymiaru, zasady i formy odbywania praktyk zawodowych oraz liczbę punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach tych praktyk”.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Wewnętrzny system zapewnienia jakości zarówno na poziomie Uczelni jak i na kierunku międzywydziałowe studia ochrony środowiska, a także projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, oraz przegląd i doskonalenie programu studiów przyjęto w formie formalnie zatwierdzonych w Uczelni aktów prawnych. Dokumenty te uwzględniają zarówno procedury oceny zajęć dydaktycznych, procedury identyfikacji oczekiwań studentów, jak i oceny poziomu ich spełnienia. Uwzględniają także tryb podejmowania działań doskonalących jakość funkcjonowania Uniwersytetu, procedury dotyczące hospitacji zajęć dydaktycznych, tryb monitorowania losów absolwentów, badania satysfakcji studentów, sposób zatwierdzenia wykazu zajęć, które mogą być zaliczane w procesie potwierdzania efektów uczenia się, a także sposób potwierdzania efektów uczenia się. Szczegółowy opis Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na UW określa Zarządzenie Rektora Nr 163 z dnia 8 listopada 2019 r. W ramach systemu działają następujące organy: Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia, rady dydaktyczne, zespoły działające na rzecz jakości kształcenia powołane przez Rektora, Biuro ds. Jakości kształcenia oraz Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia. Tworzy to wielopoziomowy, skuteczny system monitorowania i doskonalenia programu studiów.

Uniwersytecka Rada ds. Kształcenia opracowuje i przedstawia rektorowi projekt strategii w zakresie zapewnienia jakości kształcenia, opracowuje ogólnouczelniane procedury zapewnienia jakości kształcenia, formułuje wytyczne skierowane do rad dydaktycznych i kierowników jednostek dydaktycznych. Rolą URK jest także formułowanie wytycznych i rekomendacji dotyczących projektowania i monitorowania programów studiów, programów studiów podyplomowych, programów kształcenia doktorantów. Do jej zadań należy także ocenianie studentów, wszystkich poziomów nauczania, zapewnienie należytej jakości kadry dydaktycznej poprzez stałe podnoszenie jej kompetencji i kwalifikacji, monitorowanie zasobów bibliotecznych i wyposażenia sal dydaktycznych i laboratoriów.

Bezpośredni nadzór merytoryczny nad kierunkiem MSOŚ sprawują dwie osoby: (i) kierownik studiów MSOŚ oraz (ii) Dyrektor ds. Kształcenia Uniwersyteckiego Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW (UCBS). Powołana dla kierunku MSOŚ Rada Dydaktyczna monitoruje i wspiera proces kształcenia. Do zadań Rady Dydaktycznej należy analizowanie przebiegu i wyników rekrutacji, przebiegu i wyników egzaminów dyplomowych, ocena funkcjonowania systemu wsparcia dydaktycznego dla studentów, a także monitorowanie stanu infrastruktury i zasobów bibliotecznych wykorzystywanych w procesie dydaktycznym. Rada Dydaktyczna ma również za zadanie ocenę zgodności kompetencji naukowych i dydaktycznych pracowników prowadzących zajęcia ze studentami z przypisanymi do tych zajęć efektami uczenia się, monitoruje proces umiędzynarodowienia kształcenia i losy absolwentów, a także wsparcie działalności organizacji studenckich na ocenianym kierunku.

Bezpośrednią opiekę administracyjną i organizacyjną na kierunku MSOŚ sprawują pracownicy Sekretariatu ds. Studenckich. W 2020 roku został utworzony nowy organ, a mianowicie Rada Dydaktyczna dla kierunku MSOŚ i SD, którego zadaniem jest przejęcie monitorowania i ewaluacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku. Tak więc, na chwilę obecną nie funkcjonuje pełny System

Zapewnienia Jakości Kształcenia dla kierunku MSOŚ. Do czasu opracowania i zatwierdzenia nowych procedur (poza procedurami związanymi z procesem dyplomowania, systemem antyplagiatowym i praktykami, które zostały już wdrożone), w pozostałych obszarach obowiązują stare procedury ujęte w dokumencie "Zasady i procedury systemu zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia na Międzywydziałowych Studiach Ochrony Środowiska UW" - uchwalonego przez Radę Naukową USBŚ UW w dniu 08.12.2014 r.

Bardzo ważna w tym procesie jest rola kierownika studiów, który gromadzi propozycje zmian w programach studiów, które są zgłaszane przez pracowników i studentów, a także interesariuszy zewnętrznych, analizuje protokoły pokontrolne organów akredytacyjnych, analizuje wyniki badań ankietowych studentów, absolwentów i pracodawców.

Nałożenie tak wielu obowiązków na kierownika studiów, przy jednocześnie tak dużej liczbie jednostek biorących udział w procesie nauczania na ocenianym kierunku i wynikających z tego tytułu problemów logistycznych w organizacji procesu dydaktycznego, nie sprzyja właściwemu monitorowaniu procesu jakości kształcenia. Rekomenduje się konieczność wsparcia, poprzez przeniesienie części tych kompetencji na inną osobę.

Należy podkreślić, że przyjęte cele przez Radę Dydaktyczną dla kierunku MSOŚ i Uniwersyteckie Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW (UCBS) obejmują ustawiczne stymulowanie doskonalenia jakości kształcenia w Uniwersytecie i na Wydziale. Mają one na celu podnoszenie rangi pracy dydaktycznej, a także gromadzenie i upowszechnianie informacji na temat jakości kształcenia studentów i jakości wykształcenia absolwentów, przyjęte cele są tożsame z misją Uczelni. Na wyeksponowanie i podkreślenie zasługuje ciągłe dążenie do zapewnienia najwyższej jakości kształcenia i prowadzonych badań naukowych w dyscyplinach nauk, do których przyporządkowano oceniany kierunek.

Uznając, że polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów funkcjonują w zasadzie prawidłowo, to jednak warto zwrócić uwagę na kilka aspektów podnoszonych w kryteriach 1-2. Należy więc tak określić kierunkowe efekty uczenia się, aby można było precyzyjnie zróżnicować poziomy kształcenia. Należy również usunąć wady w systemie weryfikacji efektów uczenia się, tak aby stał się on bardziej przejrzysty (patrz kryterium 1).

Brak jest określonych zasad syntetycznej weryfikacji stopnia osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć i grup zajęć w powiązaniu z osiągnięciem kierunkowych efektów uczenia się. Konieczne jest ponowne przeliczenie godzin i punktów ECTS przypisanych zajęciom prowadzonym z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Na studiach pierwszego stopnia nie zapewniono zajęć do wyboru w przewidywanym wymiarze (patrz kryterium 2).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Wewnętrzny system polityki jakości, a także projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie oraz przegląd i doskonalenie programu studiów opracowano i przyjęto w formie formalnie przyjętych i zatwierdzonych w Uczelni aktów prawnych. W Uniwersyteckim Centrum Badań nad Środowiskiem Przyrodniczym i Zrównoważonym Rozwojem UW (UCBS) za opracowanie zasad i wdrażanie polityki jakości kształcenia odpowiada Rada Dydaktyczna. Do zadań której należy analiza wyników ocen przedmiotów, hospitacja zajęć, weryfikacja programu studiów pod kątem aktualności treści programowych i zgodności z PRK. Rada nadzoruje również poprawność naliczania punktów ECTS i godzin pracy studenta. Zarówno kompetencje jak i zakres odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za oceniany kierunek (Kierownik studiów oraz Dyrektor ds. Kształcenia), w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji oraz doskonalenia jakości kształcenia, działania organizacyjne i administracyjne, zostały jasno i precyzyjnie określone i nie budzą zastrzeżeń. Przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów. W celu podnoszenia poziomu kadry dydaktycznej pracownicy mogą być delegowani na stosowne konferencje i szkolenia, szczególnie te dotyczące poprawy jakości kształcenia i obsługi administracyjnej studentów. Monitorowanie, przegląd oraz doskonalenie programu studiów ma charakter ciągły i dokonywane jest w oparciu o wyniki cyklicznie realizowanych badań dotyczących różnych aspektów związanych z procesem dydaktycznym.

Lista nieprawidłowości, które są podstawą obniżenia oceny kryterium:

1. Nieprawidłowości wskazane w kryteriach 1-2 dotyczące kierunkowych efektów uczenia się, które świadczą o nieprawidłowości wewnętrznego systemu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

1. Zaleca się usunięcie nieprawidłowości podnoszonych w kryteriach 1-2 dotyczących kierunkowych efektów uczenia się, tak aby można było precyzyjnie zróżnicować poziomy kształcenia. Należy usunąć wady w systemie weryfikacji efektów uczenia się, czyniąc go bardziej przejrzystym

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

W Uchwale Nr 458/2015 Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej z dnia 25 czerwca 2015r. w sprawie oceny programowej na kierunku ochrona środowiska prowadzonym na Międzywydziałowych Studiach Ochrony Środowiska Uniwersytetu Warszawskiego na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim oraz raporcie z oceny nie sformułowano zaleceń o charakterze naprawczym.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

-